

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti belső hírek

1973. augusztus 31.

bb.1. Irodalmi klub szocialista brigádtagoknak - „acélhang”,
jubileum, vizsgálóképző tanfolyamok - változatos program
a művelődési házak termeiben

1 zsu/fk/zs/ok -cz

1973. augusztus 31.

sok új tervvel készülnek a művelődési házak az őszi-téli
évadra.

a csepeli radnóti miklós művelődési ház egyik újdonsága
lesz a „hazai tájak, hazai emberek”, című előadás - és kirán-
dulás-sorozat. minden alkalommal más-más kiválasztott tájegy-
ségről tartanak majd előadásokat, s rendeznek kiállítást a mű-
velődési házban. a nagyberek napok keretében például fotó-
dokumentációs kiállításra készülnek, mely a tájat és környé-
kének népét, s annak életét mutatja be. a sorozat befejezé-
séneként kirándulást rendeznek az említett országrészbe.

a danuvia gorkij művelődési központban „emberközben”,
című a gyár szocialista brigádjai részére terveznek ta-
lálkozókat, beszélgetéseket írőkkel, színészekkel, riporterek-
kel. a művelődési ház klubjában fiatal színészek és írók ré-
szére biztosítanak bemutakozási lehetőséget. a zenekedvelők
számára kamara-zenekari sorozat is indul a postás szimfónikus
zenekar és neves szólóisták közreműködésével.

/folyt.köv./

NA

bb.1./irodalmi klub ... 1. folyt./ok

a ganz mávág művelődési ház 400 ezer forint költséggel pinceklubot létesít, amelyet szeptember elején már birtokba vehet a közönség. az új évad programjának kiemelkedő eseményeként novemberben kezdődik az acélhang férfikarának centenáriumi ünnepség-sorozata.

a ganz mávág dolgozói közül sokan vesznek részt a középiskolai vizsgára előkészítő tanfolyamokon. az itt tanulók három év alatt végzik el a középiskola négy évfolyamát. szeptembertől az általános iskola vii., viii. osztályának vizsgáira előkészítő tanfolyam is indul. hasonlóan az elmúlt esztendőkhöz, orosz, angol, német, francia, olasz és spanyol nyelvekből is indítanak tanfolyamokat. akinek munkájához szükséges a nyelvismeret, a vállalat vezetőségétől munkaidőkedvezményt kap a tanulásra, akinek viszont nem feltétlenül szükséges munkájához, az engedéllyel átcsoportosíthatja munkaidejét.

a lánggépgyár művelődési központjában ősztől szakmai továbbképzéssel egybekötött általános iskolai vizsgára előkészítő tanfolyamokat is indítanak. emellett különböző ismeretterjesztő sorozatok indulnak. a szocialista brigádok részére irodalmi klubot hoznak létre: a brigádtagok ismert személyiségekkel találkoznak majd, különböző vetélkedőkön vesznek részt, amelyeken feltétel a tervszerű, rendszeres felkészülés./mt1/

...

bb.2. kedvezményes utószezonú üdülés a balatonnál, olcsó utak külföldre a coopturisttal

1 kg/tm/1e/ok -cz

1973. augusztus 31.

kedvezményes utószezonú üdülést kínál a balaton partján a coopturist: szeptember 1-től 50 százalékos árengedménnyel várja vendégeit a tóparti szállodákban. almádiban az auróra, füreden az arany csillag, keszthelyen pedig a helikon szállodák nyújtanak olcsó szálláshelyet, az aurórán például kétszeri étkezéssel együtt 100 forint egy napra személyenként a szobaár. akiknek már hűvös a balaton vize, hévízen foglalhatnak féláron szobát a melegvízű fürdő közelében, üdülőházakban vagy a fizetővendég-szolgálatnál. egyébként kedvezményes fizetővendég-szolgálatot tart fenn az iroda sídfokon: füreden és balatonlellén.

idén újabb őszi külföldi utazásokat is szervez a coopturist. októberben 5-napos repülőút belgrádba és dubrovnikba. teljes ellátással 1900 forint. novemberből a szovjetunióba és bulgáriába indít olcsó repülőutakat az iroda, majd vidám szilvesztért szervez dubrovnikban./mt1/

M

bb.3. szombaton: évadkezdés az iskola-televízióban - ötszáz adás az új tanévben

1 nm/tm/zs/ok -cz

1973. augusztus 31.

szombaton délután ünnepi adással köszönti az iskolatelevízió a tanévnyitást. mint kelemen endre, az osztály vezetője elmondotta az mti munkatársának, az iskola-televízió az 1973-74-es tanévben mindegy 500 adást sugároz, s így a televízió egész programjának csaknem egynegyedét a sajátos oktatási forma alkotja. az idei tanévben - az előzőhöz hasonlóan - körülbelül 5,000 új műsorperc az „idő-többlet”.

az egyik legérdekesebb új sorozat az alsóbb tagozatu iskolák i-iv. osztálya számára induló „énekeljünk együtt”, a program lényegében a kodály énektanítási módszer gyakorlati bemutatója, s a gyerekeket játékdalra, eljátszható énekekre oktatja úgy, hogy mindig valamiféle hangszeres produkcióhoz is kapcsolódik. érdekesség, hogy olyan adás is lesz, amelynek diszleteit maguk a gyerekek készítették. november 6-án „zengjük a dalt”, címmel hosszabb összeállítás kerül a fiatal nézők elé, amely kitűnően felhasználható az iskolai ünnepségek színesítésére is. új filmekkel bővül a viii. osztályosok számára sugárzott magyar irodalomóra is. valószínűleg karácsonykor kerül képernyőre a nagy érdeklődésre való tekintettel a mikszáth kálmán életéről és munkásságáról forgatott produkció. az iskola-televízió rendelésére „filmleckét”, forgatnak radnóti miklósról és mórlicz zsigmondról is.

javában dolgoznak a régi sorozatok felújításán - figyelembe véve a tananyag-csökkentést. számos eddigi műsor - a vi-vii. osztályos élővilág, a vii-es kémia - bekerül a képernyőre, csak azok maradnak továbbra is használatban, amelyek ma is aktuálisak.

szegedi pedagógusok közreműködésével módszertani kutatómunka indult meg annak felderítésére, hogyan lehet az iskola-televíziót még inkább összekapcsolni az ugynevezett programozott oktatással, vagyis hogyan lehet a passzív nézőgyerekekből aktív, cselekvő közönséget kialakítani. éppen ezért az élővilág anyaghoz program-lapokat készítettek, amelyet az ország különböző tájain élő ezer tanuló között osztottak szét.

a következő év első felében az v. osztályos földrajzból készül 16 részes sorozat. az új filmesztétika sorozat „bevezetés a filmelemzésbe”, címmel kerül a tanulók elé, sürítettten még az első félév folyamán. kísérletképpen a „világnézetünk alapjai”, című tantárgyhoz is készítettek néhány filmet, ezeket a második csatornán sugározzák majd./folyt.köv./

- 3 -

M

bb.3./szombaton ... 1. folyt./ok

az iskola-televízió bekapcsolódik a magyar uttörő szövetség, az országos pedagógiai intézet, a művelődésügyi minisztérium által meghirdetett szaktárgyi versenyekbe is. közvetlenül segítséget adnak a gyerekeknek reál-tárgyakban a csapatversenyek előkészületeihez, majd a járási, megyei döntők napján bemutatják a feladat megoldását. az országos döntőről összeállítás készül, s ugyancsak összefoglaló tárja az érdeklődők elé az uttörő-technikusok versenyének fontosabb eseményeit is.

balogh jeno professzor irányításával 20-részes színes filmsorozatot készítettek a látás hatalma címmel, amely a látás anatómiai, pszichológiai alapjaitól követi nyomon az esztétikai izlés kialakulását./mti/

...-

bb.4. az ősz jelei a velencei-tó partján

vid/ká/ok -cz

1973. augusztus 31.

az esős, borongós idő beálltával megszorodtak a közelgő ősz jelei a velencei-tó madárrezervátumában. a költöző madarak többsége már hozzálátott az uti előkészületekhez: összeült a fecskék „parlamentje”, a villandrótokon, s hangos vizigyűléseket rendeznek a szárcsák százas csapatai. a közelgő ősz csilhatatlan jeleként megjelentek az első északi madárvendégek is a tóparton: feltűnt az ezüstsirályok néhány tagu előőrse./mti/

...-

bb.5. országos jellegűvé fejlesztik a házi szociális gondozást - készül a szervezeti és működési szabályzat

i vt/fk/zs/ok -cz

1973. augusztus 31.

a munkaképtelen idős emberek ellátására az elmúlt években új gondozási forma alakult ki: a házi szociális gondozás. lényege, hogy a magukra maradt idős embereket lakásukon keresi fel a házi szociális gondozó és ott nyújtja számukra a szükséges segítséget.

mint dr.völgyi lajos, az egészségügyi minisztérium szociálpolitikai főosztályának vezetője az mti munkatársának elmondotta, az újszerű gondozási forma olyan idős korúakra terjed ki, akiknek szociális helyzete és egészségi állapota nem teszi lehetővé, hogy önmagukat teljes egészében ellássák.
/folyt.köv./

- 4 -

bb.5./országos jellegűvé 1. folyt./ok

- a házi szociális gondozás természetesen nem azonos a körzeti orvoshoz tartozó betegápolónői ellátással. a gondozó lehet hivatásos vagy társadalmi munkatárs, akinél nem előírás az egészségügyi szakképesítés. feladatkörébe tartozik a fizikai segítségnyújtás, például lakástakarítás, bevásárlás, ebédfőzés, mosás, gyógyszerkiváltás stb. alapján véve minden olyan segítséget megad a gondozottnak, amit a családtagoktól kapna, ha nem egyedül élne.

- jelenleg ennek az ellátásnak a szervezete, módszere jogszabályilag nem rendezett. a házi szociális gondozás terén csupán szakmai irányelvek, tudományos tanácskozásokon megvitatott módszerek érvényesülnek. hiányoztak a megfelelő tapasztalatok is a jogszabály kidolgozásához. időközben gyors fejlődésnek indult az új gondozási forma. a tanácsok saját előirányzataikból biztosítják a szükséges anyagi fedezetet, vagy pedig társadalmi aktivistákat vonnak be a házi szociális gondozás feladatainak ellátására. a rendelkezésre álló adatok szerint jelenleg mintegy 15 ezer egyedül élő idős ember részéről hazánkba házi szociális gondozásban saját lakásán, részben főhivatású, részben társadalmi gondozók útján. az előbbieik száma megközelíti az 500-at, az utóbbiaké pedig több mint 5 és félezer.

- értékes segítséget nyújtanak a társadalmi szervek is, elsősorban a vöröskereszt, továbbá a kisz, a hazafias népfront, a szakszervezetek. több olyan szociális otthon is van már, amelyek saját területén - körzetében - lakó idős magányos emberekre is gondoskodik.

a jogszabály rendezéséhez jó alapot szolgáltatott a veszprém megyében és budapest iii. kerületében két éven át folytatott kísérlet, amely bevált. eredményesen megoldották az idős korúak házi szociális gondozását és ez igen pozitív hatást váltott ki a lakosság körében. ugyanakkor rendkívül gazdaságosnak bizonyult, mert viszonylag kevés költséggel gyors és hatékony segítséget kaptak a magukra maradt idős emberek. főként a iii. kerületben nagyon sok, jó erőben lévő nyugdíjas is bekapcsolódott a gondozói tevékenységbe, ezzel hasznos elfoglaltsághoz jutottak. a nehezebb feladatokat - lakástakarítás, festés, nagytakarítást stb. - vállalati szociális brigádok, társadalmi aktivistacsoportok, uttörők, kiszfiatalok vállalták.
/folyt.köv./

- 5 -

o

bb.5./országos jellegűvé 2. folyt./ok

olyan döntés született, hogy a veszprém megyei, illetve a budapesti modell lesz az alapja a szervezeti és működési szabályzatnak, amely országos érvényű lesz. a szabályozás a házi szociális gondozó szolgálatot a társadalmi erőkre építí oly módon, hogy az irányítás és az ellenőrzés tanácsai szakemberek kezében legyen. a konkrét gondozási tevékenységet társadalmi munkatársak végzik, akik ezért bizonyos anyagi juttatásban részesülnek.

a szervezeti és működési szabályzat rugalmas, tehát ke-
retjellegű lesz. így a helyi tanácsoknak módjában áll majd a helyi körülményekhez legjobban igazodó megoldást választani. a szabályzat egyebek közt előírja azokat a minimális ismereteket, amelyek a házi szociális gondozáshoz szükségesek, meghatározza a hivatásos gondozó szakmai képzését is. a szervezeti és működési szabályzat tervezete előreláthatólag az év végéig elkészül. ezt követően egyeztetjük az illetékes szervekkel és az észrevételek, javaslatok figyelembevételével dolgozzuk majd ki végleges formában - fejezte be a tájékoztatást dr.völgyi lajos./mti/

bb.6. berzsenyi-rajzsorozat a „niklai remete”, születésének 200. évfordulójára

vid/ká/ok -cz

1973. augusztus 31.

1976-ban ünnepeljük berzsenyi daniel, a magyar felvilágosodás nagy költője születésének 200. évfordulóját. a pécséti élő martyn ferenc kossuth-díjas festő- és grafikusművész régóta foglalkozik a „niklai remete”, életével, költészetével. a róla készült rajzait kiállították pécséti és kaposvárott, valamint a költő szülőfalujában, a somogy megyei niklán is. a berzsenyi évfordulóra díszes kiállítású emlékkönyvet adnak ki, amelyet martyn ferenc rajzai illusztrálnak. a korábban készült képeket újabb - elsősorban niklai vonatkozású - irodalmi rajzokkal egészíti ki, s ez a grafikasorozat jelenik majd meg a könyvekben a költő születés napjára.

/mti/

- 6 -

b:7. a bolgár kultúra hete a rádióban

1 nn/gk gi zs -cz

1973. augusztus 31.

a hagyományokhoz hiven az idén is megrendezi a bolgár kultúra hetét a magyar rádió. szeptember 3-án, hétfőn este bolgár könnyűzenei felvételek csendülnek fel a petőfi-adón. kedden a kossuth-adón a bolgár rádió és televízió népi együttesének programjából hallhatunk válogatást.

szerdán a kossuth-adón a szocialista költészet nagyjait bemutató sorozatban juhász péter előadása hangzik el nikola vaperovról. ezen a napon bulgáriában járt magyar táncdalénekesek, köztük kovács kati, zalatnay sarolta, koós jános és az expressz-együttes számol be élményeiről a „táncdalokkal a nagyvilágban”, című műsorban. a 3. műsorban 19,20-kor a 6-os stúdiót kapcsolják, ahonnan a bolgár trió hangversenyét közvetítik. műsorukon bach, telemann, ibart, és magyarországi bemutatóként szagajev szonátái hangzanak el.

csütörtökön esteqvilághírű bolgár operafelvételeiből kapunk válogatást a kossuth-adón, míg a petőfi-adón bolgár előadóművészek tolmácsolnak klasszikus és bolgár zenedarabokat. a 3. műsorban bónis ferenc összeállítása ifju szófiai zenekarátok közé kalauzolja a hallgatókat. pénteken kjurkcsiszki-műveket tolmácsol az obretenov-kórus a kossuth-adón. az esti órákban verdi „aida”, című négyfelvételű operáját tűzik műsorra világhírű bolgár énekesek, nikola nikolov, nikola gjuzelev, alekszandrina milcseva és a címszereplő julia wiener cseniseva interpretálásában.

szombaton a kossuth-adón ünnepi összeállítás kerül a mikrofon elé, amelyben többek között elhangzik osgyáni csaba és stefan szimeonov „baráti összefogások”, című riportműsora. a petőfi-adón bolgár népdalokat hallhatunk. vasárnap a petőfi-adón délután pedig hollós lajos számol be az 1973. évi vármai kórusfesztivál fontosabb eseményeiről. a 3. műsorban ágh istván válogatásában „dunának, oltnak egy a hangja”, címmel hangzik el összeállítás.

/mti/

- 7 -

bb 8. szegedi iskolaköpeny a diákoknak - enciánkék és piros színárnyalatokban is készül

vid.-ká gi -cz

1973. augusztus 31.

az ország diákjainak a szegedi ruhagyár készíti az iskolaköpenyek zömét. a megrendelést az idén meglehetősen későn kapták meg, mégis a határidő előtt eleget tesznek a nagy feladatnak: a gyár fiataljainak kezdeményezésére kommunista műszakokat szerveztek, emellett külön szalagokat állítottak át a cikk gyártására. így a szeptember végéig előirányzott 480.000 helyett csaknem félmillió köpenyt adnak át a kereskedelemnek.

a tulnyomórészt polieszter alapanyagú köpenyeket a hagyományos sötétkék mellett enciánkék és piros színárnyalatokban is készítik. a különféle szakközépiskoláknak, így az élelmiszeripari technikumoknak különleges szabásu, fehér színű köpenyeket varrnak. /mt1/

--

bb 9. mit ígér a tévé a jövő hétre?

1 nm/mm gi sz -cz

1973. augusztus 31.

szeptember 4-én, kedden 8,05 órakor nagy miklós művelődésügyi miniszter mond köszöntőt az új tanév megkezdése alkalmából. ezen a napon, valamint a hét minden napján jelentkeznek a tévé munkatársai belgrádból az uszó és vizilabda vb-ről.

este páskándi géza „vendégség”, című történelmi drámáját közvetítik felvételtől a pesti színházból. a darab a xvi. századi erdélyben játszódik és elsősorban dávid ferencnek, az unitárius vallás első püspökének állít emléket. szereplők: básti lajos, darvas iván, bárdi györgy, szegedi erika.

szeptember 5-én, szerdán a „sokszínű föld”, című színes magyar kisfilm vas megyét mutatja be. a népszerű sebő-halmos duó ez év augusztus 20-án tüntették ki a népművészet ifjú mestere címmel. a szerzőpár népdalokat, illetve népi hangszereket gyűjtő, felfedező útját, országjárását dokumentumfilm kíséri nyomon.

/folyt. köv./

- 8 -

NA

bb 9. /mit ígér ... 1. folyt./gi

szeptember 7-én, pénteken kerül képernyőre bárány tamás „ve-lünk kezdődik minden”, című tévéjátéka. a kísérleti /második/ műsorban folytatódik a „rendezte: zsuzs éva”, sorozat. ezuttal szophoklész „elektra”, című művének tévéváltozatát ujtják fel.

szeptember 8-án, szombaton zolnay zsuzsa műsora, az „anya-kép”, kerül képernyőre. a művésznő az anyaságot megéneklő költők verseiből válogatott.

„tékozló fiu”, címmel portréfilm mutatja be mészáros lászló szobrászművészt. este a „betörő az albérlő”, című magyarul beszélő angol film ígér kellemes szórakozást. majd a veszprémi tévé-találkozó díjnyertes filmjeiből ezuttal a „balladák könyvé”, -t vetítik. /mt1/

--

bb 10. tetőn át a trafikba - tolvajokat ítélte el a bíróság

1 bc/tr gi zs -cz

1973. augusztus 31.

sorozatos bűncselekményeket elkövető fiatalok ügyében ítélkezett a központi kerületi bíróság. az ügyben elsőrendű vádlottként felelősségre vont nagy istván, büntetett előéletű, 19 éves budapesti lakos. három fiatalos társával feltörte a róbert károly körut és a váci ut sarkán lévő trafikot. a megbontott tetőn ketten behatoltak a helyiségbe, s társaiknak nagyobb mennyiségű cigarettát, rágógumit, cukorkát és csokoládét adtak ki. „megnézték”, a kasszát is, de pénzt nem találtak. a népköztársaság útján egy étterem üdítőital raktárát is megdézsmálták: 120 üveg coca-colat tulajdonítottak el. egy épületben feltörték két pincerekeszt, ahonnan sátrat, takarókat, sportszereket vittek el. a jogtalanul el tulajdonított holmikat - tudva eredetükről - kajdi lászló 29 éves foglalkozás nélküli, büntetett előéletű budapesti lakos értékesítette. kajdi ezenkívül az általa kölcsönkért ruhaneműt nem szolgáltatva vissza, hanem eladta.

a bíróság nagy istvánt egyévi és tizhónapi, kajdi lászlót egyévi és nyolchónapi szabadságvesztésre, egy fiatalos társukat pedig javító-nevelő munkára ítélte. a többi fiatalosval kapcsolatban javítóintézeti nevelést rendelt el, illetve próbára bocsátotta őket. /mt1/

--

- 9 -

NA

bb. 11. augusztusvégi gyümölcskinálat

1jf/fk/rj 1e -cz

1973. augusztus 31.

augusztus végén megélenkült a gyümölcs piac. a gazdaságokban a nyári körték mellett szedik a korai alexander fajtát. általában igen sokféle jó minőségű és izes körtét kínálnak eladásra ezekben a napokban, két-három forinttal olcsóbban, mint tavaly ilyenkor.

Őszibarackból is megfelelő a kínálat. a ford és a champion már lefutott és megkezdődik a sárgahusu elberta fajták szedése és árusítása. a legtöbb árut ezekben a napokban a bács-kiskun, a csongrád és a fejér megyei termelők szállítják. szedik a fehér őszi almákat, különösen sok érkezik szabolcs-szatmár megyéből. elegendő fűszer-fahéj alma és rétesalma vár eladásra. a nyári almák fogyasztói ára szintén kedvezően alakult, ez a gyümölcs is olcsóbb, mint a tavalyi azonos időszakban. az elmúlt évinél kevesebb szilvát vettek át eddig a termelőktől, a felvásárlás üteme azonban fokozódik, és így jó minőségű, érett kékszilvát árusítanak a boltok. növekszik a szőlőfelvásárlás, az újfajtájú korai szőlők mellett egyre több szaszla kerül az üzletbe. az utóbbi két hétben a piacokra érkezett csemege szőlő egy része meglehetősen éretlen volt, emiatt csökkent az érdeklődés. ezen a helyzeten a termelőknek változtatniuk kell - erre hívta fel a figyelmet a felvásárló zöldért vállalat. a hungarofrukt közlése szerint csemege szőlő-exportra egyelőre még nem került sor.

helyenként hiány van leveles zöldekből, ezért az árualap biztosítására az őszi érésű zöltség egy részét korábban felszedik a termelők. /mti/

--

bb. 12. hydrák ellenőrzik a vizállást - automatizálják a vizgazdálkodási adatgyűjtést és irányítást

1/n1/tm/rj 83 - cz

1973. augusztus 31.

tizenöt éves kutatási fejlesztési program eredményeként 1985-ig megvalósul hazánkban a hidrológiai adatgyűjtés és irányítás teljes automatizálása. a rendszer budapesti központjához 12 körzet kapcsolódik majd, a körzetek több kisebb területi egységet foglalnak magukba. az adatgyűjtés és irányítás kiterjed az árvíz és belvíz előrejelzésére, az öntözőrendszerek automatizálására, egyéb vizgazdálkodási feladatok megoldására és a vízminőség országos ellenőrzésére.

/folyt.köv./

8.05 rj

101010

- 10 -

bb. 12. /hydrák... 1. folyt./rj

a területi központok „lelke”, a hydra 111. elnevezésű távmérő-távműködtető rendszer lesz; ennek prototípusa debrecenben már működik. a mérőközpontokhoz számos állomás csatlakozik, az állomásokhoz pedig észlelőket kapcsolnak, amelyek automatikusan mérik a vizállást, a vízhozamot, a csapadék mennyiségét, a szélsőséget, a víz és a levegő hőmérsékletét, a légnedvességet, a párolgást, a zsilip-állást, a napsugárzást és ellenőrzik a vízminőséget. az ultrarövidhullámú adórendszer meghatározott periodikus program alapján továbbítja az adatokat a központnak, az értékelés után pedig a lánc megfordításával parancs továbbítható például a zsilip lezárására vagy felhúzására, a vízhozam változásától függően.

minden vizgazdálkodási területen kiépül egy-egy hydra 111. elnevezésű rendszer, a szolgáltatott adatokat pedig a körzeti központok összegyűjtik. az országos jelentőségű adatokat a budapesti központnak továbbítják, a körzeti adatokat tárolják, értékelik és ha szükséges, utasításokat küldenek a hydra központokba.

az árvízi védekezés nagyobb hatékonysága érdekében az országos központokhoz közvetlenül csatolják az összes fontos hazai és külföldi vizállásmérő helyet. ehhez az eszköz a telexdat készülék. a helyi vízmércét egy önálló számmal a legközelebbi telexvonalhoz kapcsolják, így ahol telex-gép van, bárhol, még külföldről is megkérdezhető, hogy mennyit mutat a vízmérce. jelenleg már így „felel”, budapesten a lánchidi vízmérce, tiszabecs, rajka és komárom. a későbbiekben a rendszer országos és határokon túli kiterjesztése helyettesítheti a mai költséges, sokféle és a telexdathoz hasonlítva lassu vizállásjelzést. árvíz közeledtével akár félóránként adhat majd adatokat a budapesti központ - ahol az adatgyűjtés gépi irányításu lesz, az értékelést pedig számítógép végzi majd el, - s így az intézkedések, döntések gyorsabbak, hatékonyabbak lehetnek.

a hidrológiai adatgyűjtési és irányítási rendszert a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet építi ki, az automatikákat a világi szakemberei készítik. az intézet munkáját külföldön is érdeklődés kíséri. bulgáriában az isker völgyében szeretnék kiépíteni a bolgár szakemberek a hydra 111. rendszert, az egyesült arab köztársaságban pedig a nilus vízének jobb felhasználását akarják vele biztosítani. /mti/

--

8.10 rj

101010

- 11 -

bb. 13. tíz pavilonban a jövő évi butorkínálat - egy hét múlva nyit az otthon 74

i/kf/rj ie -cz

1973. augusztus 31.

a belkereskedelmi minisztérium, a könnyűipari minisztérium és az iparművészeti tanács közös szervezésében nyolcadszor rendezik meg az otthon elnevezésű lakberendezési kiállítást. az egy hét múlva nyíló, szeptember 7-17. között megtekinthető, otthon 74 széles keresztmetszetet ad butoriparunk jövő évi kínálatáról s - mert az idén másodízben nemzetközi jellegű a nagyszabású bemutató - némi képet kaphatnak a látogatók az európai lakáskulturáról is.

a kiállításon a nagy butoripari üzemek mellett 19 szövetkezet, valamint csehszlovák, jugoszláv, lengyel, szovjet, osztrák és olasz cégek mutatják be termékeiket, s részt vesznek a lakás ki-egészítő berendezéseit felszereléseit és tartozékait árusító kereskedelmi vállalatok is. az idén „bucsuzó”, városligeti vásárvárosban a főtér körül 10 pavilonban, összesen 12 000 négyzetméteren, mutatják be a magyar butoripar 1975-ig készülő sorozat-gyártmányait és legújabb termékeit, köztük a butor-tervpályázat anyagának egy részét, - gyakorlati példát, tanácsot adva a mai modern otthonok praktikus és izléses berendezéséhez. /mti/

--

bb. 14. új üzemet telepít tapolcára a bakony művek

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

várpalota és dudar után most tapolcára telepít új üzemet a veszprémi bakony művek. tervszerű ipartelepítési politikájával elsősorban a bányásztelepüléseket segíti munkalehetőséggel.

a tapolcai új üzem építését a bakony művek és a városi tanács közösen vállalta. a helyről és a szociális létesítmé-

nyekről a város gondoskodik, a termelő részeket pedig a gyár kivitelezzi. tapolcán a tervek szerint évente 1.3 millió ablaktör-lő kart gyártanak majd a zsiguli és a polski fiat autókhoz. a termelést még ebben az évben megkezdik. az új üzem dolgozóit a szakmai fogások elsajátítására naponta külön autóbusz viszi tapolcáról veszprémbe. /mti/

- 12 -

10/10

bb. 15. negyven köbméter szalastakarmányt szállít egyszerre a „hőrcsög”,

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

a hőmezővásárhelyi mezőgép vállalat az ausztriai steyr művekkel kooperálva évek óta gyártja a 18 köbméter befogadóképességű rendfeszedő, önrakodó mezőgazdasági pótkocsikat. a hamster-magyarul hőrcsög - nevű egytengelyes kocsikat a hőmezővásárhelyi üzem szakemberei a hazai viszonyoknak megfelelően tovább fejlesztették, módosították, teljesítményüket növelték, s most megkezdték az „óriás-hőrcsögök”, első sorozatának gyártását. ezek már negyven köbméter lucernát, silókukoricát, burgonyaszárat, répalevelet, szénát vagy más hasonló takarmányt raknak fel saját felszedő, rakodó és tömörítő szerkezetükkel, illetve a vontató traktor segítségével. egyelőre negyven, jövőre pedig ezer ilyen nagy teljesítményű önrakodót gyártanak, elsősorban az alföldi mezőgazdasági nagyüzemek számára, a hegyes, dombos vidékekre, ahol a járművek nehezebben mozgathatók, - a kisebb teljesítményű hamstereket gyártják. /mti/

--

bb. 16. jobb minőségű téglá

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

a somogy-zala megyei téglá és cserépipari vállalat 27 gyára ebben az évben 174,4 millió nyerstéglát készített és 131,5 milliót égetett. a terv mennyiségi teljesítése mellett mindenekelőtt a minőség javítására törekedtek a gyárakban. az ellenőrzések mindenütt azt bizonyítják, hogy javult az áru minősége, kevesebb a selejt, több az elsősorú téglá. /mti/

--

bb. 17. dél-magyarország megyéi a mecseki iparvidék jobb zöldség-gyümölcs ellátásáért

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

dél-magyarország négy megyéje - baranya, somogy, tolna és bácskiskun - összefogott a mecseki iparvidék zöldség-gyümölcs ellátásának javításáért. pécs és komló, valamint a környező bányásztelepülések piacai ugyanis a legdrágábbak közé tartoznak az országban.

/folyt.köv./

8.30 rj

10/10

- 13 -

bb. 17. / dél-magyarország... 1. folyt./rj

az e területen élő mintegy kétszáz ezer ember számára szükséges zöldség-árú tetemes részét távoli vidékekről kell ideszállítani, s emiatt gyakran akadozik, hiányos az ellátás. az esetenkénti áruhiány, a vászárak szűkössége és a magas árak következtében kisebb a fogyasztás a kívánatosnál.

baranya megye tanácsa ezért kéréssel fordult a szomszédos megyék termelő üzeméhez és kereskedelmi vállalatához, hogy segítsenek a mecseki iparvidék zöldség-gyümölcs ellátásában. a kezdeményezés nyomán megszületett az együttműködés baranya, somogy, tolna és bácskiskun között. a duna-tisza közéről hamarosan meg is indulnak az áruszállítványok a mecsek-aljára, a jövő évben pedig ötszáz vagon zöldséget és ötszáz vagon gyümölcsöt kap pécs a bácskai kerteszetektől, gyümölcsösökből, somogy elsősorban burgonyával, tolna és baranya pedig különféle zöldséggel segíti a mecseki lakosság ellátását.

pécs és komló tanácsa támogatja a szövetkezeti és állami gazdaságokat abban, hogy üzleteket, árudákat nyissanak a város területén. ez a termelő üzemek számára is hasznos, hiszen a mecseki iparvidék fogyasztói hatalmas és biztos piacot jelentenek. baranya vizionzásképpen segít az oktatásban: a villányi szakmunkásképző intézetben zöldségtermelőket képeznek ki dél-magyarország nagyüzemi kertészetei számára. tizenöt millió forintos költséggel új kolérgiumot is építettek, amely az idei tanévben nyitja meg a kapuit.
/mti/

bb. 18. nemes fajtákkal váltják fel a hegyháti direkttermő szőlőket

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

az ültetvénytervező vállalat balatonfüredi telepének munkatársai a vas megyei tanács megbízásából tervet dolgoztak ki a hegyháti tájegység direkttermő szőlőinek felváltására nemesebb fajtákkal. eszerint a hegyhát környéki településeken, ahol a háztáji szőlőskertek zöme még mindig direkttermő, az elkövetkező esztendőben megindulhat a 600-800 négyszögletes háztáji parcellákon a jobb minőségű bortermő, korszerű ültetvények kialakítása. ehhez az ültetvénytervező vállalat szakemberei nyolc nemesfajtát ajánlanak. az idén már több mint 200 kísérleti parcellát hoztak létre, ahol az ültetvénytervező vállalat szakembereinek részvételével vizsgálják a javasolt fajták alkalmasságát. a mintakertekben másfél méteres sortávolságu, kordon rendszerű ültetvényeket alakítottak ki.

a vas megyei kám és szeménye községekben, az első mintakertekben a nyárvi vizsgálatok szerint, szépen fejlődnek az új telepítések.
/mti/

--

8.40 rj

- 14 -

bb. 19. emelkedik a felnőtt tanulók létszáma szolnok megyében - munkahelyi segítség a általános iskola elvégzéséhez

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

az elmúlt években tapasztalt visszaesés után ismét emelkedik szolnok megyében a dolgozók általános iskoláiba beiratkozott felnőttek száma: az elmúlt tanévben kétezerháromszázan tanultak. az idén pedig várhatóan kétezeröttszázan kezdik meg a felső tagozatot. az új szervezeti formák kedvező hatása már is érezhető. a rövidített idejű, tizenhat hetes tanfolyamokon az ötödik és hatodik osztályt egyszerre, majd a hetedik és a nyolcadik osztályt végeztetik el a hallgatók, lehetőség van arra is, hogy az általános képzés megszerzését a munkások szakmai továbbképzéséhez kapcsolják.

szolnok megyében a nyár elején vizsgáztak először a tizenhat hetes tanfolyam hallgatói. elsőként szervezték meg az oktatást a tiszai tiszagyöngye termelőszövetkezetben, tizenöt dolgozó számára, akik ősszel a nyolcadik osztályban folytatják a tanulást. a tanfolyam költségeit a termelőszövetkezet vállalja. a nagyföldi kőolaj és földgáztermelő vállalat, a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság és a jászberényi hűtőgépgyár az új tanévben is szervez dolgozói számára az általános iskolai végzettség megszerzését elősegítő, rövidített idejű tanfolyamokat. a martfői tiszai cipőgyárban, ahol a többműszakos munkabeosztás és az iskolába járás egyéb nehézségei miatt eddig kevesen vállalkoztak az általános iskola befejezésére, az idén százhuszan jelentkeztek a hetedik és nyolcadik osztályba.

mivel az általános iskola elvégzése alapfeltétele a szakmunkásbizonyítvány megszerzésének, várhatóan a vállalatok szakmunkás-gondjai is enyhülnek. /mti/

--

a szerkesztőség figyelmébe!

a mai bb. 6. számú hírünk /berzsenyi.../ 1. bek. 5. sorától a szöveg helyesen:

... kiállították pécsen és kaposváron, valamint somogy megyei niklán is, ahol a költő 1803-tól haláláig élt. a berzsenyi évfordulóra...

/mti/

--

10.15 rj

- 15 -

bb. 20. a filharmóniai társaság szereplése a flandriai fesztiválon

i/r6/fk/rj -cz

1973. augusztus 31.

a filharmóniai társaság négy hangversenyt adott a belgiumban megrendezett flandriai fesztiválon, amelyen rangos, európa-hírnű zenekarok, világhírű szólolisták, kórusok és vonósnégyesek szerepeltek.

a magyar részvételről kóródy andrás kossuth-díjas, az operaház karmestere tájékoztatta az mti munkatársát. elmondotta, hogy a filharmóniai társaság augusztus 18-án gent-ben bartók béla divertimento-ját, és hajdn: d-dur, londoni szimfóniáját adta elő. 22-én a genti operában bartók-műsorral álltak közönség elé, itt is elhangzott a divertimento, a teljes csodálatos mandarin egy helyi énekkar közreműködésével, s a hegedűversenyt kovács dénes szó-laltatta meg.

20-án dvorzsak requiem-jét vaclav smetacek dirigálta, s másnap, leuven-ben ugyancsak az ő vezényletével hangzott el a mű. a filharmóniai társaság brüsszelben csatlakozott a magyar állami operaház edinburgh-ba utazó társulatához, ahol az operaház zenekaraként szerepeltek. /mti/

--

bb. 21. halálos balesetek

tm/rj -cz

1973 augusztus 31.

fejér megyében dunaujváros belterületén hajnal istván 23 éves gépkocsivezető, városföldi lakos tehergépkocsival szabálytalan tolatás közben összeütközött a mögötte közlekedő gaz-gépkocsival. a baleset következtében a gaz-gépkocsi utasai közül töber lászló 37 éves művezető, dunaujvárosi lakos a helyszínen meghalt, kanalas istván 29 éves telepvezető, dunaujvárosi lakost életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. az eljárás folyamatban van.

/folyt.köv./

10.18 rj

- 16 -

bb. 21. / halálos... folyt./rj

veszprém és hajmáskér között a 8-as számú főútvonalon leiter zoltán 21 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival nem tartotta be a követési távolságot, és nekiütközött az előtte haladó tehergépkocsinak, amely áttért a menetirány szerinti baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő nagy józsef 42 éves segédmunkás, balatonfüzfői lakos motorkerékpárossal. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. leiter zoltánt súlyos állapotban szállították kórházba. /mti/

--

bb. 22. vezetőképzés az új tanévben - dr. bérci gyula főigazgató nyilatkozata

i/ol/gné/rj ie -cz

1973. augusztus 31.

szeptember 3-án, hétfőn az ünnepélyes megnyitóval kezdetét veszi az országos vezetőképző központ 1973-74-es - immáron ötödik-tanéve, amelynek programjáról dr. bérci gyula, az intézmény főigazgatója tájékoztatta az mti munkatársát:

- az idén a hatékonyság jegyében a szokásosnál valamivel kevesebb tanfolyamot indítunk, ám a múlt évinél jóval több időt szentelünk a vállalati munka- és üzemszervezéssel, valamint a korszerű vállalati rendszer -szervezéssel foglalkozó ismeretek oktatásának. változatlanul a minisztériumi vezetők, továbbá a legnagyobb vállalatok felsőszintű vezetőinek továbbképzésére épülnek legfontosabb tanfolyam-típusaink. mind emellett az eddigieknél nagyobb gondot kívánunk fordítani a gazdasági és politikai vezetők ideológiai és számítástechnikai ismereteinek bővítésére is, ennek szolgálatában külön tanfolyamokat, szemináriumokat szervezünk. az elmúlt tanévben gyakorlatilag befejeződött a személyzeti vezetők „első lépcsős”, továbbképzése, ami azt jelenti, hogy az országban működő nagyobb vállalatok személyzeti vezetői legalább egy kurzuson már részt vettek. az idén kiszélesítjük a kört: emellett, hogy újabb rétegeket vonunk be továbbképzésre, ismét beülnek padjainkba azok a személyzeti munkával foglalkozó vezető munkatársak, akik az elmúlt években már elvégezték az alapozó tanfolyamot.

/folyt.köv./

10.25 rj

- 17 -

bb. 22. /vezetőképzés... 1. folyt./rj

- másik fő feladatunknak tartjuk a munkahelyi és középszintű vezetőket továbbképző oktatók ismereteinek gazagítását. részükre több tanfolyamot is szervezünk, ezeken egyebek között például pedagógiai, didaktikai, pszichológiai, módszertani továbbképzésben részesülnek. utmutatást kapnak a korszerű oktatás-technikai kérdésekről is, egyebek mellett például arról, hogy miként kell alkalmazni a modern audiovizuális eszközöket.

- egyébként a vállalati felső- és középszintű vezetők továbbképzését szolgáló tanfolyamok tematikáját nem csak a magunk számára készítették el az okv szakemberei, hanem megküldjük azokat a továbbképzésben érintett más hasonló - minisztériumi- intézményeknek, valamint a megyei pártbizottságok mellett működő oktatási igazgatóságoknak is. partnereink ezt a segítséget szívesen fogadják, anyagainknak jó hasznát veszik.

- az új tanévben gyakorlatban is kezdetét veszi a tanfolyamok nemzetközi cseréje, a szocialista országok vezetőképzéssel foglalkozó intézményei között kialakult együttműködés keretében. a bolgár testvérintézmény vezetőivel a közelmúltban állapotunk meg. ennek megfelelően, most első ízben az idén ősszel a mémhez tartozó nagyvállalati vezetők utaznak bulgáriába, a továbbképzésüket szolgáló kéthetes tanulmányutra. ott többek között az öntözéses gazdálkodás és a kertkultúra munka- és üzemszervezéssel összefüggő kérdéseit tanulmányozzák. viszonzásul bolgár kereskedelmi nagyvállalatok vezetőit várjuk hazánkba, akik a magyar nagy-, illetve kiskereskedelmi szervezettel ismerkednek. a tanfolyam a kölcsönösen kialakított tematikára épül. természetesen a jövőben majd szeretnénk az új fajta kapcsolatokat is kibővíteni.

a főigazgató befejezésül elmondotta: az okv öt év alatt 111 tanfolyamon 2 863 szakember számára nyújtott vezetési, szakmai követelményekről, magatartás-normákról korszerű ismereteket. az ideai programban 22 tanfolyam szerepel, előreláthatólag összesen mintegy 600-700 résztvevővel. hétfőn elsőként „a korszerű vállalati rendszer- és folyamatszervezés, című kurzus zömmel vállalati vezetőkből álló résztvevői kezdik a tanulást. /mti/

--

10.33 rj

10/11/30

- 18 -

bb. 23. három hónap idegenforgalmi mérlege : egymillió vendég a velencei-tó partján

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

minden idők legnagyobb idegenforgalmát bonyolította le az ideai nyáron hazánk egyik kedvelt üdülésterülete, a velencei-tó és környéke. a gyorsmérleg szerint az elmúlt három hónapban - június, július és augusztusban - egymillió vendég fordult meg a tóparton. a strandokon 736 000-en fürödtek, napoztak. Lényegesen megnőtt a velencei-tóhoz látogató külföldiek száma is.

a tópart idegenforgalma egyébként a nyár végén sem csökkent számottevően: még mindig sokan kirándulnak az üdülotelepekre, indulnak sétahajózásra. élénk az érdeklődés az ibusz „ötöt fizet, hetet kap, akciója iránt is, amelynek keretében kedvezményes, utószezoni árakért pihenhetnek a vendégek a touring hotelben. /mti/

--

bb. 24. felhasználható 17.00 óra után!

kisalföldi festők kiállítása szombathelyen

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

patay éva, giczy jános és dohnál tiber kisalföldi festők alkotásaiból pénteken kiállítás nyílt szombathelyen a művelődési és sportház galériáján. a két nyugat-dunántúli megye, győr- sopron és vas kulturális együttműködése keretében a tavasszal vas megyei képzőművészek mutatkoztak be a győri műcsarnokban. viszonzásként látható most szombathelyen a három kisalföldi művész tárlata, amelyen hatvan képet állítottak ki. /mti/

--

11.00 rj

10/12/00

- 19 -

bb. 28. a Lottó nyerőszámai

tm/rj -cz

1973. augusztus 31.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság tájékoztatása szerint nyíregyházán a mórícz zsigmond színházban megtartott Lottó-sorsoláson a 35. játékhétén a következő számokat húzták ki:

3, 28, 44, 58, 61

a szeptember 3-án a népstadion sajtótermében megtartandó nyilvános havi tárggyeremény-sorsoláson a 31. Lottó játékhét szelvényei vesznek részt. /mti/

--

bb. 25. új középiskola építését kezdték meg zalaegerszegen

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

zalaegerszegen új szakközépiskola építését kezdték meg. az intézet elsősorban a megyében egyre jelentősebb szerepet betöltő faipar, fafeldolgozás és bútortipar részére képez középfokú képzettségű szakembereket. a 16 tantermes épülethez 150 személyes leánykollégium és gyakorló műhely tartozik majd. zalaegerszeg új szakközépiskoláját a tervek szerint 1975-re kell átadni, de a zala megyei tanács építőipari vállalat ígéretet tett, hogy jóval előbb tétő alá hozza. /mto1/

--

bb. 26. budapesti városképek kiállítása szolnokon

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

budapesti városképek címmel kiállítás nyílt szolnokon a damjanich jános muzeumban pest-buda egyesítésének centenáriuma tiszteletére. a megyei tanács vb művelődésügyi osztálya és a damjanich muzeum által rendezett tárlaton végig kísérhetik a látogatók a főváros fejlődését, mátyás király korától napjainkig. /mti/

--

11.05 rj

Tó12⁰⁰

- 20 -

bb. 27. felhasználható 20 óra után!

angliai vendégszereplésre utazott a szolnoki kodály kórus

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

angliai vendégszereplésre utazott pénteken a szolnoki ifész kodály kórusa. az ötven tagú vegyeskórus az angol-magyar baráti társaság és a londoni szövetkezetek meghívására két hétig vendégszerepel a szigetországban. két ízben lép fel londonban és hangversenyez scarboroughban, az egyik legismertebb angol tengerparti üdülőhelyen is. a kórus a magyar folklór gyöngyszemein kívül színpadra viszi a klasszikus kórusművek legszebb részleteit, s bemutatnak több eredeti angol népdalt is. /mti/

--

bb. 29. együttműködési megállapodás a szabolcsi almatermesztés fejlesztésére

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 31.

hét szabolcs megyei irányító, érdekképviseleti szerv, illetve tudományos és oktatási intézet képviselői együttműködési megállapodást kötöttek a gyümölcs-, ezen belül főként az alma-termesztés fejlesztésére, korszerűsítésére. a megállapodás kiterjed a megye állami gazdaságaiban és termelőszövetkezeteiben létesítendő ültetvények területi meghatározására, a telepítési ütem kialakítására, a gazdaságok szaporítóanyaggal történő ellátására, a szaktanácsadásra, a folyamatos gyümölcsrekonstrukció szervezésére.

a tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztálya többek között vállalja a telepítések ütemezését. az állami gazdaságok megyei főosztálya kidolgozza a csemeték faj és fajtajösszetételét, irányítja a faiskolai termelést és segítséget nyújt a talajvizsgálatokhoz. a tsz-területi szövetségek elősegítik és támogatják a területükhöz tartozó szövetkezetek telepítéseit. a kertészeti kutatóintézet, valamint az ültetvényező és szaporítóanyag forgalmazó vállalat felméri a telepítésre alkalmas területeket és elkészíti a telepítési terveket. gondoskodnak megfelelő fajtájú szaporítóanyagokról, bemutatókon ismertetik a korszerű gyümölcs-termesztési eljárásokat. a nyíregyházi mezőgazdasági főiskola a szakemberképzésben és tanácsadásban működik közre. az aláírók megállapodtak a kölcsönös tájékoztatásban, a telepítések eredményeinek értékelésében. /tmti/

--

11.15 rj

Tó12⁰⁰

- 21 -

bb. 31. elhunyt balatoni istván rendőrőrnagy

fk/rj -cz

1973. augusztus 31.

balatoni istván rendőrőrnagy, a belügyminisztérium dolgozója, a magyar partizán szövetség tagja 41 éves korában elhunyt. a belügyminisztérium és a magyar partizán szövetség saját halottjának tekintette. temetése - katonai tiszteletadással - szeptember 5-én, szendrőn 15 órakor lesz, a rákoskeresztúri új köztemetőben. /mti/

--

bb. 30. békés megyei békekonferencia

vid/fm/rj -cz

1973. augusztus 31.

a békés megyei békekonferenciát pénteken tartották meg békéscsabán, a városi tanács dísztermében, ahol a résztvevőket nagy józsef, a hazafias népfront megyei bizottságának elnöke köszöntötte. a díszelnökségekben helyet foglalt terényi istván, az országos békétanács alelnöke, fábián lászló, a hazafias népfront országos tanácsának képviselője, enyedi g.sándor, az mszmp békés megyei bizottságának titkára és nagy jános, a megyei tanács elnökhelyettese.

a legutóbbi békekongresszus óta végzett munkáról szilágyi péter, a hazafias népfront békés megyei bizottságának alelnöke adott tájékoztatást. hangsúlyozta: a több nemzetiség lakta megyében egyik legfőbb tevékenységnek tartja a népfront a népek barátságának erősítését. a nemzetiségi estek, baráti találkozók rendezését. a viharosok népe az első között vállalt szolidaritást a vietnami harcosokkal, és a világ minden táján élő, békét akaró népekkel. békés megyében a vietnami nép megsegítésére - csupán készpénzben - kétmillió forintot adott a lakosság, a mezőkovács-házi járás dolgozói pedig jól felszerelt mentőautót küldtek a vietnamiak megsegítésére.

a békés megyei konferencián 15 küldöttet választottak a viii. békekongresszusra. a békemozgalom legkiválóbb aktivistái közül négynek átadták az országos békétanács „békéért”, kitüntetését. /mti/

--

11. 45 rj

- 22 -

bb. 32. befejeződött a gyermek- és nőgyógyászok nemzetközi konferenciája szegeden

vid/fm/rj -cz

1973. augusztus 31.

szegeden pénteken véget ért a kétnapos nemzetközi orvoskonferencia, amelyen tíz ország gyermek- és nőgyógyászainak képviselői cserélték ki szakmai tapasztalataikat. összesen ötven előadást tartottak, s közülük több foglalkozott a népesség alakulásával.

a hazai előadók rámutattak arra, hogy az ötvenes évek vége óta népességünk reprodukciója nem kielégítő. felhívták a figyelmet arra, hogy a társadalom szempontjából fontos a népesség mennyiségi és minőségi befolyásolása. ez utóbbi, a minőségi befolyásolás - annak érdekében, hogy növekedjék az életképes újszülöttek aránya - csak úgy valósulhat meg, ha a szüléseket minél kevesebb művi vetélés előzi meg. az elveszülések arányának emelésére tett erőfeszítéseket feltétlenül össze kell kapcsolni a társadalom szemlélet oly irányú formálásával, amely hatékony eszközökkel küszöböli ki a nem kívánt terhességek keletkezését. az anya, a család, a társadalom érdeke egyaránt megköveteli, hogy ne a szüléseket előzzük meg, hanem a nemkívánatos terhességet. /mti/

--

bb. 33. közlekedési balesetek

tm/rj -cz

1973. augusztus 31.

tóth andrás 47 éves lakatos, budapesti lakos egy 3-as jelzésű villamos peronjáról a iv. kerület váci ut és józsef attila utca kereszteződésében a nyitott ajtón keresztül kiesett a villamosból. életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

az első kerületben a krisztina körut és hadnagy utca torkolatánál lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen futás béla 28 éves gépkocsivezető, budapesti lakos tehergépkocsival elütötte füredi mi-hály 62 éves budapesti lakost. az idős embert a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. futás béla ellen eljárás indult.

/folyt.köv./

12.10 rj

-23 -

bb. 33. / közlekedési balesetek... 1. folyt./rj

motorkerékpárjával nem tartotta be a követési távolságot Kovács Sándor 62 éves nyugdíjas, budapesti lakos, és a VII. kerület Rottenbiller utca és Landler Jenő utca kereszteződésében egy személygépkocsinak ütközött. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a XIX. kerület, Ady Endre utca 93. szám előtt Bakai Attila 39 éves géplakatos, budapesti lakos szabálytalanul fordult személygépkocsijával és összeütközött egy motorkerékpárral. a motorkerékpár vezetőjét, Ónodi László 19 éves szücs budapesti lakost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. Bakai Attila ellen eljárás indult. /mti/

--

bb. 34. a vonat elé ugrott

tm/rj -cz

1973. augusztus 31.

a X. kerület, Kőbánya-alsó Máv pályaudvaron egy Lajosmizse felől érkező személyvonat elé vetette magát és meghalt nagy károly 30 éves öntő, Gáborjáni lakos. tettének oka eddig ismeretlen, a rendőrség folytatja a vizsgálatot. /mti/

--

bb. 35. időjárásjelentés

rj -cz

1973. augusztus 31.

a meteorológiai intézet jelenti, 1973. augusztus 31-én pénteken 13.00 órakor

változékony idő

szárazföldünk időjárását a változékonyság jellemzi. Európa északi térségében az egymást követő és különböző hőmérsékletű levegőt szállító ciklonok okoznak sokfelé szeles, esős időjárást. az Alpok és a Kárpátok vidékén továbbra is sokfelé esős az idő.

12.47 rj
/folyt.köv./

Tó1350

- 24 -

nedves levegő örvénylik, így szárazföldünk e részén is

bb. 35. / időjárásjelentés... 1. folyt./rj

a következő 36 óra folyamán e térség időjárásának alakításában először az Olaszország északi vidéke felett kialakult ciklon kap szerepet, majd az időjárás alakulásában a vezető szerepet a nyugat-Európa felett kialakult és fokozatosan Európa középső vidéke fölé áthelyeződő magas nyomású zóna vesz át.

hazánkban csütörtökön tulnyomóan felhős idő volt, csak a Dunántul északnyugati részén sütött 3-5 órán keresztül a nap. sokfelé esett az eső, néhány helyen, főként északkeleten zivatar is keletkezett. a ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége általában a csapadéknyom és 8 mm között volt, de Budapest Szabadsághegyről 12, Vámosmikoláról 22, Szendrőládról pedig 25 mm-t jelentettek. a hőmérséklet napközben délen 19-22, máshol általában 23-26 fokig emelkedett. ma a hajnali órákban helyenként köd képződött. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet a Dunántul nyugati felében 11-13, máshol 13-18 fok között alakult ki. délelőtt erősen felhős, helyenként még párács idő volt, néhány helyen esett az eső, Békéscsabáról zivatart jelentettek. a hőmérséklet 11 órára 17-23 fokig emelkedett.

Budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 17.1 fok volt, 2,7 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 20 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, alig változik.

a Balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 21 fok volt.

várható időjárás szombat estig:

felszakadozó felhőzet, szórványosan előforduló esővel, zivatarral.

mérsékelt, változó irányú, majd megerősödő és északnyugati-ra forduló szél. a hajnali órákban egy-két helyen ködképződés.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 11-16, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap: 20-25 fok között.

a Duna vízállása Budapesten 136 cm.

/mti/

--

12.55 rj

Tó1350

- 25 -

bb. 36. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 óráig

se/il cz

1. művelődési házak programja
2. utószezonai üdülés
3. iskola televízió
4. ősz a velencei tónál
5. házi szociális gondozás
6. berzsenyi rajzsorozat
7. bolgár kultúra hete a rádióban
8. iskolaköpeny
9. jövő heti műsora
10. tetőn át a trafikba
11. gyümölcs piac
12. automatizálják a vizgázalkodási adatgyűjtést
13. butorkínálat
14. új üzem tapolcán
15. takarmányszállítás
16. jobb téglá
17. mecseki zöldségellátás
18. felváltják a direkttermő szőlőket
19. felnőtt tanulók szólnak megyében
20. a filharmóniai társaság belgiumban
21. balesetek
22. vezetőképzés az új tanévben
23. egymillió vendég
24. kiállítás szombathelyen
25. új iskola zalaegerszegen
26. kiállítás szolnokon
27. angliába utazott a szolnoki kodály kórus
28. Lotto
29. együttműködés almatermesztésre
30. békekonzferencia békésben
31. elhunyt balatoni istván
32. gyermekgyógyász konferencia
33. közlekedési balesetek
34. a vonat elé ugrott
35. időjárás
36. hírjegyzék

--

- 26 -

1015°

bb. 37. többet fizetnek a korai fűszerpaprikáért - szeptemberben már az ideit termést őrlik a malmok

vid fm/il cz

1973. augusztus 31.

augusztus végéig több mint husz vagon piros őrleménynek való érkezett a kalocsa-vidéki fűszerpaprika és konzervipari vállalatához. a korai felhozatal az ésszerű termelésfejlesztés eredménye. a világhírű kalocsai paprika tájkörzetében, ahol az idén 4100 hektáron termelik az ételízest, megfelelő ütemben halad a rekonstrukció, létrejöttek a fűszernövénytermelés modellgazdaságai. az idén már a paprikaföldek hatvan százalékán új fajták érnek, s ennek megfelelően alakult a termelés belterjesítése is. a kalocsa környéki „paprikások”, csupán a napfényt nem tudják pótolni, a fűszernövényt termő földek 90 százaléka öntözött. az intenzív termelés eredménye, hogy hektáronként átlagosan hatvan mázsa paprika-hozammal számolnak a gazdaságok, s a sok cső szedését gépek is segítik: 10 üzemben dolgozik az idén paprikaszedőgép.

Lel

az ipar is részt vállal a termelésfejlesztéssel járó kockázatvállalásból. a gépek beszerzése mellett anyagilag érdekelte teszik a termelőket az új fajták gyorsabb elszaporításában. ezek ugyanis rövidebb tenészszeledek, s korábban érlelik termésüket. az augusztus végéig átvett nyersáru kilójáért egy forinttal fizetett többet a gyár. szeptember 10-ig - a hagyományos érési időnyel kezdődött - pedig mázsánként hatvan forint a felár a korai árúért. az őrléshez már szárad az új paprika és szeptember közepétől az üzletekbe kerül a friss őrlemény./mti/

--

bb. 38. gazdag kerámiatermészel zárult a siklósi nemzetközi alkotótábor

vid fm/il cz

1973. augusztus 31.

siklóson pénteken bezárta kapuit a keramikusok nemzetközi alkotótábor, amely öt héten át adott otthont a meghívott hazai és külföldi művészeknek. a tábor az unesco védnöksége alatt működik, s a kulturális világszervezet erkölcsi és anyagi támogatását élvezzi.

/folyt.köv./

1015°

- 27 -

bb. 38./gazdag folyt./ il

a záróünnepély alkalmából a siklósi vár kertjében - a hajdani nagyszony, kanizsai dorottya füves kertjében kiállították az elkészült munkákat. a művészek friss alkotókedvét mutatja, hogy az eddigi leggazdagabb kerámiatermeléssel zárult a mostani tábor. az eredményes munkát végzett alkotókat salgó Lászlóné, az unesco magyarországi szervezetének helyettes főtitkára köszöntötte és meghívta őket: legyenek máskor is vendégei siklósnak.

a nemzetközi tábornak az idén - a magyarokon kívül - csehszlovák, finn, francia, jugoszláv, lengyel, ndk-beli olasz, osztrák, román és szovjet tagja volt. a fiatalok mellett részt vett a munkában a magyar kerámiaművészet „nagy öregje”, gábor istván kossuth-díjas keramikus is. a művészek a baranya megyei tanács vendégeiként dolgoztak siklóson, egy szép műemléki épületben, a vár alatt levő 18. századi volt kolostorban. a tanács gondoskodott a szállásukról és az étkezésükről, s biztosította számukra a munkához szükséges anyagokat és eszközöket. az idén először - szerződéses alapon - a finomkerámiaipari művek is hozzájárult a tábor fenntartásához: különféle anyagokkal és technikai eszközökkel segítette a keramikusok munkáját, s ennek fejében a vállalat két művésze helyet kapott siklóson.

a nyári alkotótábor tagjai olymódon viszonyozták a tanács vendégszeretét, hogy siklóson hagyták műveiket, amelyeket később kiállításon mutatnak be a közönségnek. az évről évre gyarapodó alkotásokból lassanként igen gazdag - hazánkban egyedülálló és nemzetközileg is jelentős - modernkerámia gyűjtemény alakul ki.
/mti/

--

bb. 40. péter jános fogadta az oszakai tartományi kormányzót

t pr/mmé/zs/il cz

1973. augusztus 31.

péter jános külügyminiszter pénteken hivatalában udvariassági látogatáson fogadta kuroda hyoichi-t, japán osaka tartományának kormányzóját. a tartományi kormányzó - aki a fővárosi tanács vendégeként tartózkodik budapesten - délelőtti megbeszélés folytatott szépvölgyi zoltánnal, a fővárosi tanács elnökével, valamint a főváros több vezetőjével.

/folyt.köv./

Károly

- 28 -

Lehet

bb. 40./ péter jános folyt./ il

kuroda hyoichi ezután budapest nevezetességeivel látnivalóival ismerkedett. a tartományi kormányzót látogatásaira elkísérte e. tokura, japán budapesti nagykövete is.

innen : embargó 20.00 óráig!

szépvölgyi zoltán ^{pénteken} este a margitszigeti nagyszállóban vacsorát adott az osakai tartományi kormányzó tiszteletére./mti/

--

felhasználható: 17 órákor

bb. 41. a tatabányai bányásztáncosok ezredik előadása

vid fm/il cz

1973. augusztus 31.

az ország egyik legrégebbi amatőr művészeti csoportja, a tatabányai bányász táncgyűttes pénteken jubileumi előadást rendezett a népházban. a negyed évszázaddal ezelőtt alakult csoport ezredszer lépett színpadra. a szocialista kulturáért jelvénnel, a kiváló együttes címmel kitüntetett népszerű bányásztáncosok sokat tettek a népi táncművészet fejlesztéséért. első sorban szűkebb hazájukban, tatabányán és komárom megyében szerepelnek, de már tíz országban is bemutatkoztak. többek között dániában, csehszlovákiában, finnországban, angliában, olaszországban és az nszk-ban rendeztek előadásokat. külföldi vendégszereplésükön több táncgyűttessel baráti kapcsolatot alakítottak ki. angolai turnéjuk hatására például a szigetországban balaton néven kifejezetten a magyar népi táncgyűjtőket ápoló és művelő táncgyűttes alakult.

a tatabányai táncosok közül ketten 20 évvel ezelőtt, többen pedig 10-12 éve léptek be a csoportba. a táncosok zöme munkásfiatal, ipari tanuló. az ezredik előadást - amelyen új táncszámokat is bemutatnak - a bányásznapi tiszteletére rendezték./mti/

--

- 29 -

Tólgó

bb. 39. automatikus cukorfőzés - ipari tv-lánc - megkezdődött az idény a mátravidéki cukorgyárakban

vid fm/il cz

1973. augusztus 31.

a mátravidéki cukorgyárak két üzemében, a hatvani és a selypi cukorgyárban pénteken megkezdték a cukorrépa felvásárlását, s ezzel megkezdődött a cukorgyártási idény.

decsi ferenc, a vállalat igazgatója az mti munkatársának elmondta, hogy selypen és hatvanban az idén összesen 56 000 vagon cukorrépát dolgoznak fel, 8 000 vagonnal többet mint az elmúlt évben. a mátravidéki cukorgyárak termelési körzetéhez tartozó öt megyében 450 mázsa hektáronkénti répatermeszre számítanak. a mennyiség növekedése azt bizonyítja, hogy javult a termelési kedv. a száraz, napsütéses augusztusi időjárás kedvezett az érésnek. már a próbatermelés idején 14-15 cukorfokot mértek az idei répában, de a tapasztalatok szerint szeptemberben még egy-két fokot tovább gyarapodik majd a cukortartalom.

a hatvani cukorgyár számos új berendezéssel is gazdagodott. üzembe helyezték az új, répaszelet-száritó berendezést, amelyet a takarmánykeverő program megvalósítása keretében 20 millió forintos költséggel építettek. az új répamosó géprendszer lehetővé teszi, hogy a géppel betakarított többnyire szennyezett répák is teljesen tisztán kerüljenek be a gyárba. az automatikus cukorfőzés berendezés jobb és egyenletesebb minőségű cukor gyártását teszi lehetővé. tovább bővítették az ipari tv-láncot, amellyel a répa előkészítését ellenőrizhetik és irányíthatják. a selypi cukorgyárban új erőmű építésén dolgoznak és - a hatvanihoz hasonlóan - számos munkafolyamatot korszerűsítettek.

decsi ferenc hangoztatta, hogy a tervszerű és folyamatos gépesítésnek az a célja, hogy a cukorgyártásban valamennyi nehéz fizikai munkát gépekkel végeztessék és arra töreksszenek, hogy megszűnjék a cukorgyártásban a fizikai dolgozók kampányszerű felvétele.

a hatvani és a selypi cukorgyár körzetében a répa felvásárlása folyamatosan történik és zavartalan. hatvanban szeptember 4-én selypen pedig 6 -án csapolják majd az idei első cukrot./mti/

--

- 30 -

bb. 42. 1976 végére készül el az észak-déli metróvonal első szakasza - jelentős közlekedési változások a nagyvárad téren, - a kálvin téren, a felszabadulás téren és a deák téren

t/fk/pr/rj zs -cz

1973. augusztus 31.

1976 végére elkészül a metró észak-déli vonalának első, a nagyvárad teret a deák térrel összekötő szakasza - tájékoztatva az újságírókat pénteken a városházán giltner andor, a fővárosi tanács elnökhelyettese.

elmondotta, hogy a metró kelet-nyugati vonalának forgalmi tapasztalatai igazolják: a földalatti nemcsak kedvelt, hanem a felszíni közlekedést is nagymértékben tehermentesítő közlekedési eszköze a főváros lakosságának. az új vonal átadásáig hátralevő szűk három esztendő azt sürgeti, hogy 1976 végéig az érintett nagy csomópontokat is rendezzék. a nagyvárad téren már épül a metróállomás - nagyszabású munkák folynak az üllői út és a könyves kálmán körút alatt. a felszínen most fektetik a közművezetékeket, a föld alatt az alagút-szerkezetet építik. a metró-állomás és a gyalogos aluljárórendszer megépítése után a felszínen megszűnik a jelenlegi körforgalom. a nagyvárad téri aluljáró hozzávetőleg 900 négyzetméteres lesz, s - 130 millió forintos költséggel - várhatóan 1975 végére készül el.

az idén októberben látnak hozzá a kálvin tér rendezéséhez. elsőként a közművezetékeket helyezik át. nagyobb forgalom-elterelésre csak 1974 második felében kerül sor, s az építkezések befejezésének határidejét 1975 végére tervezik. a mostani körforgalom itt is megszűnik, jelzőlámpával szabályzott kereszteződést alakítanak ki, s a metró üzembehelyezésével egyidőben megszüntetik a villamosforgalmat az üllői úton a nagyvárad tér között. a kálvin tér ötszintes közlekedési csomópont lesz: átszállási lehetőséget teremtenek az észak-déli metróvonalról a később épülő délbudai földalatti vasutra; itt csatlakozik majd a kálvin térig meghosszabbítandó csepeli gyorsvasút a két metróvonalhoz, gyalogos aluljárórendszert építenek, s rendezik a felszín forgalmát is. a kálvin tér és a kecskeméti utca sarkán ma még két üres telek csúfítja a városképet, ezeket 1975 második felében kezdik majd beépíteni. a kálvin tér forgalmi rendezése 200 millió forintba kerül.

/folyt.köv./

és a Kálvin tér

13.40 rj

- 31 -

bb. 42 /1976 végére... 1. folyt./rj

1974 májusában kezdik el a munkát a felszabadulás téren, ahol a metróállomás kialakításával egyidőben gyalogos és közúti aluljárót építenek a kossuth Lajos utca és a petőfi sándor utca kereszteződésében. az aluljáró alapterülete eléri majd a 800 négyzetmétert. az erzsébethid pesti hídfőjének gyalogos forgalmát, illetve a hidra felhajtó járművek útjának zavartalanságát a klotild paloták között és a váci utcánál egy-egy gyalogos aluljáró létesítésével biztosítják. a tér alá tervezett közúti aluljáró külön szinten kapcsolatot teremt a gépjárművek számára a károlyi Mihály utcából a petőfi sándor utcába és az erzsébet-hidra. az átépítés után a meglehetősen szűk kigyó utcában megszüntetik a gépkocsiforgalmat. amíg a munkálatok tartanak, a károlyi Mihály utca és a petőfi sándor utca torkolatát a forgalom elől ideiglenesen lezárják, állandó áthaladási lehetőséget biztosítanak azonban a kossuth Lajos utcából az erzsébet-hidra hajtóknak. a forgalomelterelés 1976 közepéig, az átépítés 1976 végéig tart majd. a térérendezés költsége - az aluljárókkal együtt - körülbelül 160 millió forint.

az észak-déli metróvonal első szakaszának ideiglenes északi végállomása a deák tér. a tér alatt gyalogos aluljáró rendszert létesítenek. a csomópont elkészültével közvetlen átszállási lehetőségük lesz az utasoknak a kelet-nyugati metróra, az észak-déli metróra és a milleniumi földalatti vasutra. a gyalogos aluljárónak a deák térre, a tanács körút két oldalára, valamint a madách téri villamosmegállóhoz lesz kijárata. az építkezés ez év októberében kezdődik és 1974 végéig tart. a közúti forgalmat csak kis mértékben korrigálják, a deák utcát azonban le kell zárniuk.

a fővárosi tanács elnökhelyettese azt is elmondotta, hogy a metróépítés miatt a belvárosban szinte egyidőben számos forgalomelterelés várható, s a helyzetet még csak nehezíti, hogy a pesti felső rakparton ugyanekkor fektetnek le egy 1200 milliméter átmérőjű víznyomócsövet. a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága ezért úgy döntött, hogy a vízcső fektetése semmiképpen sem eshet egybe a felszabadulás tér átépítésével.

/folyt.köv./ *tni*

13.45 rj

- 32 -

Tó 16¹⁵

bb. 42. / 1976 végére... 2. folyt./rj

a milleniumi földalatti vasutat korszerűsítik, s az ujjpalotai lakótelep, illetve a kacsóh pongrác uti lakótelep tömegközlekedésének javítása érdekében másfél kilométerrel meghosszabbítják. a vonal új végállomása a mexikói ut-kacsóh pongrác uti csomópontban lesz. ezt az ujjpalotai utasok az év végére elkészülő 69-es villamossal, a rákospalotaiak a 25-ös és a 125-ös autóbusszokkal, a kacsóh pongrác utiak pedig a 74-es és a 74/a jelzésű autóbusszokkal érhetik el. a korszerűsítési munkákkal ez év végére készülnek el. az ujjpalotai lakótelep és a városközpont jobb forgalmi kapcsolatának érdekében a lakótelepig új villamosvonalat építenek, vonalán egy közúti felüljáróval. a közúti hid 1973 végére épül meg, 64 millió forintért. az új villamosvonal építése 42 millió forintjába kerül a fővárosnak. /mti/

+ ni

--

bb. 43. komisszarenko akadémikus magyarországi látogatása

gk/rj zs -cz

1973. augusztus 31.

v.p. komisszarenko akadémikus, a szovjet béke ~~tanács~~ elnökségének tagja, az ukrán béke ~~tanács~~ elnöke, a szovjetunió tudományos akadémiaja ukrán endokrinológiai intézetének igazgatója néhány napos látogatást tett Magyarországon. esztergomban találkozott az mszp városi bizottságának vezetőivel, részt vett a viii. magyar békekongresszust előkészítő bács megyei békekongresszión s megbeszéléseket folytatott a magyar békemozgalom vezetőivel a békeörök moszkvai világkongresszusának előkészületeiről. v.p. komisszarenko akadémikus pénteken elutazott budapestre. /mti/

--

+ bizottság

bb. 44. dr. randé Jenő kitüntetése

gk/rj zs -cz

1973. augusztus 31.

az országos béketanács elnöksége dr. randé Jenő nagykövetnek, a békemozgalomban kifejtett áldozatos munkájáért, a magyar békemozgalom kitüntetett jelvényét adományozta. a kitüntetést pénteken az országos béketanács titkárságán adták át. /mti/

--

13.50 rj

Tó 16¹⁵

- 33 -

bb. 47. dr. biró józsef szófiába utazott

sl/tm/e/1l cz

1973. augusztus 31.

dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter ivan nedev bolgár külkereskedelmi miniszter meghívására pénteken szófiába utazott. a két miniszter áttekinti a magyar-bolgár árucse-reforgalom helyzetét és kijelöli az 1974. évi árucse-reforgalmi tárgyalások céljait. ezután külkereskedelmi miniszterünk részt vesz a plovdivi nemzetközi vásár megnyitásán./mt1/

bb. 46 . mikroorganizmusokból fehérje- sajtótájékoztató a biokémiai vándorgyűlésről

t kg/gk/1e/1l cz

1973. augusztus 31.

a rákkutatás és a gyógyszerkutatók eredményeiről számolnak be egyebek között a szakemberek a szeptember 4-én kezdődő négynapos biokémiai vándorgyűlésen szegeden. az eseménysorozatot a magyar kémikusok egyesülete szervezte, amelynek vezetői pénteken sajtótájékoztatót tartottak a mtesz budapesti klub-helyiségében.

mint elmondották, a vándorgyűlésen nyolc témakörben több mint 60 előadás hangzik majd el. az enzimológia, a vérbiokémia és az izombiokémiai témacsoportokon kívül legérdekesebbnek a mikroorganizmusok biokémiájával foglalkozó előadások ígérkeznek. ennek szakemberei ismertetik hogyan lehet különleges mikrobák tömegtenyésztésével műfehérjét előállítani, amely a korszerű takarmányok fontos alkotóeleme./mt1/

bb. 48. nyolc tantermes iskolát avattak edelényben

vid fm/1l cz

1973. augusztus 31.

az új iskolaév küszöbén, pénteken adta át rendeltetésének varga gáborné, az országgyűlés alelnöke a borsod megyei tanács elnökhelyettese a 8 tantermes edelényi általános iskolát. az új oktatási intézményben nemcsak a bányász-nagyközség, hanem a környező települések felsőtagozatos tanulói is a korszerű követelményeknek megfelelő szintű oktatásban részesülnek. az iskola mellett hatszáz adagos konyhát és éttermet is létesítettek./mt1/

MA 16²⁰

bb. 45.két hónapra bezár a lenin köruti csemegeáruház

1 kf/gk/1e/1l cz

1973. augusztus 31.

a csemege kereskedelmi vállalat negyedik negyedévi, csúcsgazdálkodási felkészüléséről s az „éjjel-nappalnak”, ismert csemegeáruház rekonstrukciójáról tájékoztatta az újságírókat pénteken koltai györgy vezérigazgató.

elmondotta egyebek között hogy a vállalat az őszi téli szezonban üzleteiben bevezeti, illetve szélesíti a tisztított előre-csomagolt zöldség és gyümölcs árusítását. valamennyi csemege-üzlet megszervezi a téli burgonya hagyma és alma díjmentes házhoz szállítását. tovább bővítik a tej és tejtermékek kínálatát különféle árubemutatókat tartanak, s szigorúan ellenőrzik hogy a boltokban a nap minden szakában megfelelő legyen a tejtermék választék. ugyancsak szélesítik a házhoz szállítást- az idén egyébként 40 millió forint értékű élelmiszert visznek a vásárlók lakására -, s októbertől új szolgáltatást vezetnek be: a tempó kszszel a mmb előírásainak megfelelően vállalják ajándékcsomagok külföldre szállítását is.

a vezérigazgató bejelentette, hogy hétfőtől mintegy két hónapra bezárják az ország legnagyobb forgalmu élelmiszerüzletét, a lenin körut és a rákóczi ut sarkán levő csemegeáruházat. a nagyüzletet legutóbb hét-nyolc éve tatarozták. ez a munka s az áruház rekonstrukciója most ismét időszerű. az elavult elektromos hálózatot teljesen kicserélik, kívül-belül megszépítik az üzletet. a mintegy 4 millió forintos rekonstrukciót felhasználják az áruház technológiájának módosítására a hűtőberendezések cseréjére. az átalakítás során megszüntetik a lenin köruti bejáratot - helyén kirakatot alakítanak ki - csaknem kétszeresére bővítik az áruház önkiszolgáló részlegét, ahol az oda nem illő iparcikkek árusítását ugyancsak megszüntetik bővítik a diabetikus osztályt és megnyitják a bébiételeket árusító részleget.

az egész áruházban korszerű, új áruállványokat állítanak fel, s az áru súlyát és árát együtt mutató optikai mérlegeket helyeznek üzembe. az átalakítás eredményeként az áruház kapacitása mintegy 20-25 százalékkal növekszik.

a havi 20 millió forintos forgalmat lebonyolító, s több százezer vevőt kiszolgáló áruházat várhatóan október végén nyitják meg ismét. addig a vasárnapi ügyeletet lenin körut és a wesselényi utca sarkán levő élelmiszerüzlet tartja./mt1/

14.25/1l

MA 16²⁰

bb. 51. új szövetkezeti autószerelv csepelen - jó útemben bővül az országos hálózat

t ol/fk/ie/il cz

1973. augusztus 31.

a lakosságnak nyújtott szolgáltatások fejlesztése jegyében adta át rendeltetésének pénteken dr. kelenhegyi emil az okisz elnökhelyettese a budapesti autójavító isz új gépkocsi-javító üzemét csepelen, a jókai utca 25. szám alatt. a többszörösen kitüntetett ipari szövetkezet 13. szervize a most készülő automata felsőmosóval együtt összesen mintegy 24 millió forintba került, létrehozásához a fővárosi tanács és az okisz nyújtott jelentős támogatást. a 6490 négyzetméter alapterületű üzem magában foglalja a 120 dolgozót szolgáló szociális létesítményeket is.

az új üzemen valamennyi ismert típusú gépkocsi szervizét és műszeres vizsgálatát vállalják, s az afit-tal kötött megállapodás alapján garanciális szolgáltatásokat nyújtanak, kötelező ellenőrző vizsgálatokat végeznek a zsiguli, a trabant, illetve a nysa és zuk gépkocsikon.

az évi 220 ezer óra kapacitással előreláthatólag 14-15 ezer személygépkocsi javítására képesek. a legkorszerűbb műszerekkel rendelkezik a vizsgálóbázis, a szerelőcsarnokban egyszerre 12, a lakatosműhelyben pedig 8 gépkocsin dolgozhatnak. a fényezőműhelyben különleges szárító fűle szolgálja a legújabb technológiát; az ügyfelek kényelmét pedig az épületben lévő espressobüfé-továbbá az alkatrészt és autópórási cikket árusító üzlet.

egyébként, mint az okisz elnökhelyettese elmondotta az ipari szövetkezetek autójavító tevékenysége a 3. ötéves terv idején évente 20-22, a jelen tervidőszak első két évében pedig 37 százalékkal nőtt. egyre bővül az országos hálózat, napjainkban már mintegy 80 szövetkezeti szerviz működik. a fenntartó 70 szövetkezet tavaly több mint 300 millió forintos árbevételt könyvelhetett el, a lakosság részére nyújtott szolgáltatásaik értéke meghaladta a 150 millió forintot. a jelenlegi 35 szövetkezeti vevőszolgálati állomás jó partnere az afit-nak, a kialakult egészséges versenyben sokat javult a lakosság ellátása./mti/

--

- 36 -

14.30/11

NA 16²⁵

bb. 49. miskolcon rendezik meg az orosz-szovjet költészet és próza ideai fesztiválját

vid fm/il cz

1973. augusztus 31.

a magyar szovjet baráti társaság a kisz központi bizottsága és miskolc megyei város művészeti és propaganda irodája a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából november 4-5-6-án miskolcon rendezi meg az orosz-szovjet költészet és próza fesztiválját. az „aurora 73,, elnevezésű rendezvényről pénteken sajtóértakezletet tartottak miskolcon.

az immár hatodik alkalommal megrendezendő eseményre a tavaly salgótarjánban megtartott fesztivál győzteseit, valamint a tavaszi országos diáknapi és a babits mihály, illetve radnóti miklós szavalóverseny legjobbait hívták meg. a mintegy 80 szavaló és prózamondó három zsűri előtt mutatja be felkészültségét, s a legjobbak kerülnek a döntőbe. a díjnyertesek a miskolci nemzeti színházban november 6-án megtartandó galaesten lépnek közönség elé.

az orosz-szovjet költészet és próza fesztiválján a két kötelező versenyszámot majakovszkij születésének 80. évfordulójára emlékezve, az ő költeményeiből illetve prózái műveiből jelölték ki. a verseny első négy helyezettjének jutalma 10 napos szovjetumíobeli utazás./mti/

--

bb. 52. sajtótájékoztató a kolera elleni megelőző intézkedésekről

t/ms/tm/rj zs -cz

1973. augusztus 31.

pénteken az egészségügyi minisztériumban dr. tóth lászló, a közegészségügyi - járványügyi főosztály vezetője és dr. vass ádám osztályvezető tájékoztatta az újságírókat a kolera behurcolásának megakadályozására tett intézkedésekről.

elmondták, hogy a kolera egy sem baktérium, sem vírusnak nem nevezhető mikroorganizmus, az ugynevezett vibrio okozza. az utóbbi 100 év hat nagy világjárványát ennek klasszikus formája okozta, a hatvanas évek elején elindult hetedik járványért azonban a kórokozó újabb változata, a járvány kiindulási helyéről elnevezett el tor vibrio a felelős. ez a korábbinál szívósabb, viszont az általa okozott megbetegedés enyhébb lefolyású.

a vibrio fertőzött élelmiszer, vagy víz fogyasztásával, vagy szennyezett kézzel kerül a szájon át a bélcsatornába, és ott fejti ki káros hatását. ezért a megelőzés egyik legfontosabb eszköze az egészségügyi szabályok fokozott megtartása.

/folyt.köv./

14.30 rj

- 37 -

NA 16²⁵

bb. 52. / sajtótájékoztató... 1. folyt./rj

a másik, hogy veszélyeztetett területre csak akkor utazzunk, ha feltétlenül szükséges. ebben az esetben az egészségügyi minisztérium rendelkezése szerint csak érvényes oltási bizonyítvánnyal lehet az ország területét elhagyni. ez azt jelenti, hogy a védőoltás legalább 5 nappal ezelőtt, és legfeljebb hat hónapon belül történt.

az oltás azonban csak 50-80 százalék védettséget ad, ezért veszélyeztetett területeken különösen fontos a higiéné szabályok szigorú megtartása. csak alaposan megfőzött, megsütött ételt fogyasztunk, a nyers gyümölcsöt nagyon alaposan mossuk meg folyóvizben és evés előtt feltétlenül, de minél többször mossuk kezét. ha nem áll rendelkezésre megbízható csapviz, csak teát fogyasztunk.

azt is fontos tudni, hogy több más fertőző betegséghez hasonlóan a koleránál is lehetséges a kórokozó hordozása, anélkül, hogy az illető maga beteg lenne. ezért, ha valaki külföldről tért haza, már a legkisebb gyomor- és bélpanasszal is forduljon orvoshoz, és közölje, hogy hol járt külföldön. embertársaink érdekében még akkor is érdemes venni a fáradságot, hogy ellenőriztesük szokletünket, ha semmiféle tünetet nem tapasztalunk magunkon.

házánkban az első világháború óta nem fordult elő kolerás megbetegedés, az előbb említettek miatt azonban a behurcolás veszélye bármikor fennállhat. az egészségügy az 1970-71-es európai járványok idején kidolgozta a védekezésre való felkészülés módjait és a szükséghez képest léptetik életbe a megelőző intézkedéseket. ezt megkönnyíti, hogy az egészségügyi világszervezet naponta telexen tájékoztatja az egészségügyi kormányzatot a kolerahelyzetről. ez idő szerint Európában csak Olaszországban jelentkezik a betegség járványszerűen. az NSZK-ban, Svédországban, Angliában és legutóbb Franciaországban egy-egy eset fordult elő, ezek azonban, minthogy felfedezésük óta legalább egy-két hét eltelt és újabb megbetegedés nem történt, lokalizáltak tekinthetők.

az Olaszországba utazók oltási kötelezettségén túl szigorúan ellenőrzik az onnan hazaérkezőket is és amennyiben a lappangási időn, tehát öt napon belül hagyták el Olaszországot, elkülönítetten helyezik el őket. ez a megfigyelés a hazaindulásukat követő öt nap lejártáig tart. ugyanez vonatkozik azokra is, akik utközben óvatosságból beoltatták ugyan magukat, de az oltás óta még nem telt el öt nap. a karantén-helyeken szolgálatot teljesítő orvosok kötelesek a hozzátartozókat a megfigyelés alatt lévőkről tájékoztatni.

/folyt.köv./

14.40 rj

NA 16²⁵

- 38 -

bb.52. /sajtótájékoztató... 2. folyt./rj

a karantén-helyeken már két évvel ezelőtt kijelölték, ugyszintén az esetleg megbetegedettek kezelésére igénybevehető kórházi osztályokat is. gondoskodtak a szükséges gyógyszer és infúzió-készletekről is.

jelenleg nem egészen száz Olaszországból hazajött utas van karanténban. az idegenforgalmi szervektől kapott tájékoztatás szerint várhatóan öt-hatszáz személyt kell majd a továbbiakban egy-két napig megfigyelni.

egyébként eddig nálunk kolerás megbetegedés nem fordult elő, az említett rendszabályok azonban feltétlenül szükségesek a behurcolás megakadályozására. ezért az illetékesek a közönség megértését és - főleg a higiéné szabályok megtartásában - segítő közreműködését kérik. /mti/

--

bb. 50. pártoktatók országos tanácskozása pécssett

t/rj -cz

1973. augusztus 31.

az MSZMP központi bizottsága agitációs és propaganda osztálya pécssett a Baranya megyei pártbizottság oktatási igazgatóságán augusztus 29-31 között rendezte meg az oktatási igazgatóságok és propaganda munkát irányító szervek hagyományos tanéveleji országos tanácskozását. a résztvevőket Bocz József az MSZMP Baranya megyei bizottságának titkára köszöntötte.

a tanácskozást dr. Bán Károly a központi bizottság alosztályvezetője nyitotta meg, majd dr. Lakos Sándor a társadalomtudományi intézet igazgatója szocialista fejlődés szocialista demokrácia címmel tartott előadást; dr. Móna Gyula a központi bizottság agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetője az oktatási igazgatóságok munkájának időszerű feladatairól beszélt.

a háromnapos tanácskozás keretében dr. Huszár István államtitkár, Jedlicska Gyula, Sas György, és dr. Lick József a politikai főiskola tanszékvezetői, Lajtai Vera a pártélet főszerkesztője, dr. Kozma Ferenc, a minisztertanács fősztályvezetője, Simon Péter az ELTE docense, Makó István és dr. Földi Pál a központi bizottság agitációs és propaganda osztályának munkatársai tartottak előadást.

a pártoktatók tanácskozása pénteken befejezte munkáját. /mti/

--

14.45 rj

- 39 -

NA 16²⁰

bb. 53. Ülést tartott a kneb

zs/1l cz

1973. augusztus 31.

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteken ülést tartott. berendik iván, a kneb munkabizottságának vezetője, az országos tervehivatal osztályvezetője jelentést terjesztett elő a termékforgalmazás egyes területeinek gazdaságosságáról. az 50 iparvállalatnál és az elátásukkal foglalkozó termelő eszköz-kereskedelmi vállalatoknál végzett vizsgálat kedvező fejlődést állapít meg az ár-ellátásban. a kereskedelmi funkciók jobb ellátásával a készletezés-raktározás javításával azonban további milliárdos értékeket lehetne felszabadítani a népgazdaság számára. a kneb a vitában elhangzottakkal kiegészített jelentését és javaslatait a minisztertanács elé terjeszti.

a kneb megtárgyalta és elfogadta a felnőtt dolgozók képzésének és továbbképzésének vizsgálatáról készült jelentést, amelyet dr. józsa ödön, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem professzora terjesztett elő. a fővárosban és négy megyében 129 iparvállalatnál folytatott vizsgálat során 3 ezer dolgozó véleményét részletesen kikérték és feldolgozták. a vizsgált vállalatoknál egyértelműen jelentős fejlődést állapítanak meg. az aktív keresők között például 65-ről 39 százalékra csökkent azoknak az aránya, akik nem végezték el a továbbtanulást a továbbképzés alapját képező 8 általános iskolát. a kneb a vizsgálat megállapításai alapján javaslatokat fogadott el az új rendszerű továbbképzésről szóló 1971 évi kormányhatározat végrehajtásának meggyorsítására és azokat jelentésével együtt a kormány elé terjeszti.

a kneb jóváhagyta az ipari dolgozók munkahelyi szociális körülményeinek vizsgálatára készített programot, továbbá a szocialista gépimport fejlődését akadályozó egyes tényezők vizsgálatának programját./mti/

--

bb. 55. Üdülő szociális gondozottaknak

vid fm/1l cz

1973. augusztus 31.

elkészült az az üdülőház hegykőn, amelyet a nagylőzsi szociális otthon vezetősége létesített a gondozottak számára. az üdülő a hegykői tanács által adományozott telken, szövetkezeti dolgozók társadalmi munkájával épült fel. a szociális otthon lakóit az intézmény saját mikrobusza szállítja a 12 kilométerre levő hegykői üdülőbe, így a gondozottak közül sokan élvezhetik a hegykői termálviz gyógyító hatását./mti/

--

N° 16⁴⁰

- 40 -

bb. 54. Ülést tartott a győr sopron megyei képviselőcsoport

vid fm/1l cz

1973. augusztus 31.

pénteken ülést tartott az országgyűlési képviselők győr-sopron megyei csoportja. a testület megtekintette az új győri ifjúsági házat, majd a megye lakosságának idegenforgalmáról és ifjúsági turizmusáról tárgyalt. ezután a képviselők Lipóton, a szigetköz kiránduló központja fejlesztésének lehetőségeiről tájékoztak, majd megtekintették a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyárat./mti/

--

bb. 57. balatonfüreden megkezdődött a nemzetközi jövedelem-és vagyonkutató társaság konferenciája

i sl/tr/1e/1l cz

balatonfüreden pénteken megkezdődött a nemzetközi jövedelem-és vagyonkutató társaság 13. konferenciája. a nemzetközi társaság amely 1947-ben washingtonban alakult a nemzeti jövedelemmel és vagyonnal kapcsolatos ismeretanyagot dolgozza fel gazdaságpolitikai elemzések és nemzetközi összehasonlítások céljaira. egyben statisztikai nemzetközi összehasonlító fórum is különféle közgazdasági-statistikai problémák megtartására. a társaságnak jelenleg 300 tagja van, akik mintegy ötven országot képviselnek, köztük a szocialista országokat is. hét magyar szakember vesz részt a társaság munkájában.

a konferenciát kétvétenként más-más országban tartanak, most első alkalommal rendezik tanácskozásukat szocialista országban.

a pénteki balatonfüredi megnyitóülésen bálint józsef államtitkár, a központi statisztikai hivatal elnöke üdvözölte a rendezőszervek nevében a konferencia résztvevőit. az elnökségben helyet foglalt dr. radnóti istván, a veszprém megyei tanács elnöke is.

a szeptember 5-ig tartó tanácskozáson több mint 40 előadást vitatnak meg. a többi között elemzik az emberi erőforrások szerepét a gazdasági növekedésben, a nemzeti jövedelem-számítások pontossága a költségvetési kiadások a társadalmi juttatások elosztása és a vagyonelosztás mérésének kérdéseit./mti/

--

N° 16⁴⁰

- 41 -

bb. 56. cukoripari sajtótájékoztató

t/jf/fk/rj 1e -cz

1973. augusztus 31.

nagy lászló, a cukoripari vállalatok trösztjének vezérigazgatója pénteken a mém váci utcai bemutatótermében ismertette az újságírókkal a rövidesen megkezdődő nagy szezonmunka programját és a hazai cukorrépa termesztés helyzetét.

elmondotta, hogy az alföldön már megkezdtek a cukorrépa felszedését, a dunántúlon valamivel később érik be a termés, itt a gépek csak ezután látnak munkához. a mintegy 950-1000 betakarító gépsor a 92 800 hektáros termőterület 80 százalékáról szedi fel a cukorrépát, a munka 20 százalékát idén még kézierővel kell végezni. a gyári alapanyagot 470 helyen veszik majd át a termelőktől, naponta 12-13 ezer vagonnyi cukorrépát fogadnak a gyárak, amelyek a következő napokban - a környéken beérő cukorrépa átvételi ütemének megfelelően - sorra indulnak majd. legelőször az alföldi gyárakban kezdik meg a munkát, szeptember 4-8. között négy cukorgyárban látnak hozzá a termés feldolgozásához. a szezon első napjaiban területi átcsoportosításra kerül sor, amennyiben az alföldről repát szállítanak a dunántúli gyárakba, ezzel tehermentesítik az alföldi üzemeket.

a hazai cukorrépa termesztés fejlődőben van, a növényvel 1217 mezőgazdasági üzem foglalkozik. huszonhat nagyüzem cukorrépa-termő területe már meghaladta a 300 hektárt, s kialakulóban van a termés koncentrációja. előrelépést jelent, hogy a terület döntő többségén már egycsírású vetőmag kerül a földre. a cukorrépa szállítását is korszerűsítették: a volán vállalatok 50 ezer vagonnyi repát közvetlenül a földeken vesznek át. a gyárakba érkező termést korszerű gépekkel rakják le a vagonokról, teherautókból. kézi erőt a cukorrépa mozgatására az iparban sehol sem használnak már.

az ipar eredményesen kooperál a termelőkkel. több tízezer hektárra kötöttek eddig hosszulejratu, több éves szerződést. a mezőgazdasági üzemeket segítik azzal is, hogy már három olyan cukorgyára van az országnak, amelyben korszerű takarmányokat állítanak elő a répa hulladékból, sajnos azonban egyelőre eléggé kicsi az érdeklődés, holott igen jó hatású takarmányokat kínálnak a termelőknek.

az ipar 310-320 ezer vagonnyi cukorrépa átvételére készül. a termés várhatóan alacsonyabb lesz a tavalyi országos rekordnál, a cukor-tartalom azonban kedvezően alakul, s amennyiben esőket kap a határ, úgy még javulhatnak a termésátlagok. /mt1/

--

15.00 rj

- 42 -

NA 1645

bb 58. bányásznap i Unnepszg a nehézipari minisztériumban

/fk g1 1e -cz

1973. augusztus 31.

a xxiii. bányásznap alkalmával az ország 120 ezer fém-, olaj-, bauxit-, érc- és ásványbányászati dolgozójának képviselőit köszöntötték pénteken délután a nehézipari minisztériumban.

az Unnepszgen részt vett havrán istván, az országos bányaműszaki főfelügyelőség elnöke, simon antal, a bányaiipari dolgozók szakszervezete, dayka ferenc, a vegyipari dolgozók szakszervezete főtitkára, zgyerka jános, a bányaiipari dolgozók szakszervezetének elnöke.

dr. szekér gyula nehézipari miniszter kitüntetésekot adott át 67 bányaiipari dolgozónak. közülük harmincan a földalatti munkahelyeken végzett 25 éves munkájuk elismeréseként a bányász szolgálati érdemérem aranyfokozatát kapták, míg 16-an a bányászati, illetve a nehézipar kiváló dolgozója kitüntetésben részesültek.

a xxiii. bányásznap alkalmával összesen 7458 dolgozó veszi át a bányász szolgálati érdeméremet, közülük 808-an annak arany-fokozatát, míg 200-an miniszteri kitüntetésot kapnak.

x x x

a bányászati a népgazdaság egyik legfontosabb ágazata. évente mintegy 40 millió tonna ásványi nyersanyagot termel, amely nélkülözhetetlen az ország növekvő tüzelőanyag-szükségletének kielégítésében, a kohászat és az ipar nyersanyag-ellátásában. a szénbányászat termelése ugyan az utóbbi években csökkent, de a hazai villamosenergia felét jelenleg is szénből állítják elő, és az ipar különböző ágazatai, valamint a lakosság is jelentős mennyiségű szenet használ. a földtani kutatás eredményeként gyors ütemben fejlődik a szénhidrogén-bányászat, és évi 2 millió tonna kőolaj és 4 milliárd köbméter földgáz termelésével segíti a vegyipar, a villamosenergia-ipar, a közlekedés és a lakosság ellátását korszerű energiahordozóval. a magyar bauxitkincsre és a magyar-szovjet együttműködésre alapozva, európai viszonylatban is jelentős alumíniumipar jött létre.

/folyt. köv./

16,00/g1

- 43 -

NA 1705

bb 58. /bányásznap ... 1. folyt./gi

a bányászat arculata az utóbbi évtizedben nagy változáson ment keresztül. a korábbi nehéz fizikai munkát nagyteljesítményű jövesztő-, rakodó-, szállító- és furógépek váltották fel, amelyek révén növekedett a termelékenység és javultak a munkakörülmények. a bányászat korszerűsítésére tett intézkedések eredményeként az utóbbi években új bányák is épültek. nemrégiben helyezték üzembe az évi 7,5 millió tonna szén termelő győngyvisontai thorez külfejtést és a hozzá kapcsolódó 800 megawatt teljesítményű gagarin hőerőművet, s a napokban avatják fel európa egyik legmodernebb bauxitbányáját, a csaknem teljesen gépesített, évi 600 ezer tonna kapacitású halimba-iii. bányászati üzemet. a magas műszaki színvonalú bauxitbánya újabb tanújele a földtani és tudományos kutatásban, a tervezésben és a bányáépítésben dolgozók eredményes munkájának. /mti/

--

bb 59. országszerte megemlékeztek a bányásznapról

ö vid/kz/mmé gi -cz

1973. augusztus 31.

pénteken szerte az országban megemlékeztek a bányászok hagyományos szakmai ünnepéről, a bányásznapról. a szénbányászok ünnepének egyik kiemelkedő eseménye komlón zajlott le: az idei bányásznap ugyanis egybeesett a komlói mélybányászat kezdetének 75 éves évfordulójával. mint az ünnepi visszaemlékezésben rámutattak, komló első termelő üzeme - a jelenleg tanbánya szerepét betöltő anna-akna - 1898-ban kezdte meg a termelést. az azóta napszínre küldött komlói feketeszén mennyisége elérte a 45 millió tonnát. az értékes szénlelőhely kiaknázása nagy hatással volt a település fejlődésére is. anna-akna megnyitása előtt komló lélekszáma nem érte el az 500-at, jelenleg pedig már megközelíti a 30 ezret. a komlói bányák jövője is biztosított. jómi nőségű kokszolható feketeszénre még több generációnak megélhetést biztosít. a jubileumi ünnepség alkalmából a tanbánya tanulói dokumentum-kiállítást rendeztek.

a szénbányászat másik fontos központjában - tatabányán - a város párt, állami- és tömegszervezetei vezetői, továbbá a bányászati üzemek képviselői megkoszorúzták az 1919-es csendőrsortűz áldozatainak tiszteletére állított emlékművet. elhelyezték a megemlékezés virágait a fejérmegyei balinka bányászati üzemének is a bányász mártírok emlékművénél.

az ország legnagyobb szénbányájának, a thorez külfejtéses bányának a dolgozói viszont ünnepeltek. mint ez alkalmából bejelentették, az idén a tervezettnél mintegy 70 ezer tonnával több fűtőanyagot szolgáltatnak a gagarin hőerőműnek, s összes termelésük az idén már meghaladja a 4 millió tonnát.

/folyt. köv./

16,00/gi

- 44 -

NA 1670

bb 59. /országszerte ... 1. folyt./gi

a mátraaljai szénbányák vállalat fiataljai az ünnep alkalmából stafétát indítottak. a petőfi bányáról indult staféta végcélja a bányásmártírok rózsaszentmártoni emléktáblája volt. a fiatalok kegyeletos ünnepségen emlékeztek az elődökre, s elhelyezték a hála koszoruját az emléktáblán.

megemlékeztek az ünnepéről az érc- és ásványbányák dolgozói, s a gyors ütemben fejlődő olajbányák munkásai is. a nagyalföldi kőolajtermelő vállalat egri üzemében erre a napra fejezték be az olajmező kompresszor telepének 8,5 millió forintos beruházást igénylő korszerűsítését. a zalai olajbányászok ünnepségei gellénházán, lovásziban, bázakerettyén és nagykanizsán zajlottak le. nagyszabású ünnepség volt a nagyalföldi kőolaj és földgáztermelő vállalat szolnoki központjában is. a szegedi szénhidrogén medence több mint 2,500 olajbányászának ünnepségén rámutattak, hogy a medence termelésének fejlesztésére jóváhagyott 6,5 milliárd forintos beruházási program végrehajtása tulajdonképpen a félidején. a már elkészült üzemek gáztermelése az idén megközelíti a 2 milliárd köbmétert, olajból pedig elért az egymillió tonnát. a szénhidrogén medence kutjai az év első felében már terven felül is termeltek, együttesen mintegy 30 ezer tonna olajat.

a bányásznap ünnepségeken megjutalmazták a termelésben élőknél, átadták a hűségjutalmakat, sokszázan pedig különböző kitüntetések kaptak. /mti/

--

bb.64. megkezdődött az újabb szőlőtelepítések talajelőkészítése bács-kiskun megyében

vid/kz/ok -cz

1973. augusztus 31.

ismét feltűntek a lánctalpas traktorok, a talajgyegetők a kiskunsági homokon. további kétezer hektárt művelnek asztal-símára a nagyüzemi szőlőtelepítésekhez. ezzel megkezdődött az alföldi szőlők rekonstrukciója. mint ismeretes a homoki bortermelés továbbfejlesztését a régi ültetvények pusztulása, gazdaságtalan fenntartása indokolja. az ország legnagyobb monokultúrális szőlő gazdasága - a kunbajai állami gazdaság - 1980-ig hétézer hektárral bővíti abortermelő-területét. a talajelőkészítést már megkezdték, s ősszel a telepítéshez is hozzáfognak. kiskunmajsa határában a jonatán szakszövetkezet 100 hektáros táblát jelölt ki szőlő termelésre. /mti/

16.10/ok

- 45 -

NA 1675

bb.61. felavatták az mta geodéziai és geofizikai kutató intézetének új épületét Sopronban

vid/fm/ok -cz

1973. augusztus 31.

pénteken párt-állami és egyetemi vezetők jelenlétében dr. köpeczi Béla, a magyar tudományos akadémia főtitkára átadta rendeltetésének az mta geodéziai és geofizikai kutató intézetének új épületét Sopronban.

a huszmillió forintos költséggel létesített ötszintes épületet a Győri tervező vállalat tervei alapján a Fertődi Építőipari Szövetkezet építette. többek között korszerű műszervizsgáló laboratórium, száz személyes előadóterem, könyvtár, számítógépközpont és félszáz kutató szoba kapott helyet az új létesítményben.

a csaknem 20 esztendő óta kutató intézetben jelenleg mintegy száz fő foglalkozik alap- és alkalmazott kutatásokkal, s amellett jelentős részt vállalnak az új geodéziai és geofizikai módszerek kifejlesztéséből, használat előtt vizsgálatából. /mti/

bb.62. orvos-gyógyszerész napok Gyöngyösön

vid/fm/ok -cz

1973. augusztus 31.

pénteken Gyöngyösön megnyitották a VI. heves megyei orvos-gyógyszerész napokat. a tudományos ülészak résztvevőit dr. Szabó Ferenc megyei főorvos köszöntötte, ezt követően dr. Schultheisz Emil, az egészségügyi miniszter első helyettese mondott megnyitó beszédet, s részletesen ismertette az orvostudomány és az egészségügyi dolgozók időszerű feladatait.

a kétnapos ülészakon több mint száz előadás hangzik el: a megye orvosai ismertetik tudományos kutatásaik eredményeit. a tanácskozás fő témája ezúttal az iatrogen ártalom, vagyis arról folytatnak eszmecsereket, hogy az egyes betegségek gyógyítása közben fellépő ugynevezett másodlagos ártalmakat, mellékhatásokat hogyan lehet megelőzni, felismerni.

az omker orvosi műszerkeszreszedelmi vállalat a helyszínen műszerkiállítás rendezett. a Gyöngyösi Richter Gyógyszertárban a tanácskozás idején tablettázási gyakorlati bemutatót tartanak. /mti/

16.25/ok

- 46 -

N 1740

bb.63. Tolna megyei békekonferencia szekszárdon

vid/fm/ok -cz

1973. augusztus 31.

pénteken szekszárdon rendezték meg a Tolna megyei békekonferenciát.

csajbók Kálmán, megyei népfronttitkár megnyitó szavai után Czank József, a megyei béke és szolidaritási bizottság titkára beszámolt a VII. békekongresszus óta Tolna megyében végzett békeközművelési munkák eredményeiről.

a vendégek között helyet foglalt Tolnai Ferenc, az MSZMP Tolna megyei bizottságának titkára, Hantos János, a Magyar Vöröskereszt főtitkára, az országos béketanács alelnöke, továbbá Majoros Balázs, az MSZMP KB alosztály vezetője, aki a nemzetközi békeközművelési kérdéseit ismertette.

a konferencián megválasztották a nyolcadik békekongresszus 13 Tolna megyei küldöttségét, majd kitüntetésekkel adták át a legkiválóbb aktivistáknak. /mti/

bb.65. kedden kezdődik a mikrobiológusok kongresszusa

fk/ms/ok -cz

1973. augusztus 31.

a magyar mikrobiológiai társaság szeptember 4-8 között rendezti VI. kongresszusát a Magyar Tudományos Akadémia Orvostudományi Osztályának a MOTESZ kongresszusi irodájának közreműködésével, a Magyar Tudományos Akadémia épületében. a kongresszuson, melynek munkájába több neves külföldi mikrobiológus is bekapcsolódik, párhuzamos üléseken tárgyalják a bakteriológia és a virológia legaktuálisabb kérdéseit. külön tanácskozáson beszélnek meg az ugynevezett bakteriocinek - baktériumok által termelt és más baktériumokat elölő, vagy szaporodásukat gátló fehérje-szerű anyagok - kutatásában elért eredményeket. a kutatók szekció üléseken számolnak be a baktériumgenetika, abaktériumbiokémia, a gyakorlati bakteriológia és az immunológia terén végzett kutatásairól.

a bakteriológiai ülésekkel párhuzamosan tárgyalják az ember és az állatok vírusos eredetű megbetegedésének kutatásában elért eredményeket. kiemelt témaként kaptak helyet a daganatkeltő vírusok, az ugynevezett lassú fertőzések, a légúti vírusok és az enterovírusok. /mti/

16.30/ok

- 47 -

N 1750

bb.66. az ensz társaságok világszövetsége támogatja a békeerők moszkvai világtalálkozását - sajtótájékoztató a szövetség genfi közgyűléséről

t/ró/tr/zs/a/-cz

1973. augusztus 31.

az ensz társaságok világszövetségének 24. genfi közgyűléséről tartott sajtótájékoztatót pénteken a népfront székházban dr. simai mihály, a magyar ensz társaság főtitkára, elmondta, hogy a közgyűlésen 47 ország, 10 nemzetközi társadalmi szervezet, négy kormány- és 14 ensz-szerv képviselője vett részt. a közgyűlés megtárgyalta az ensz új lehetőségeit a jelenlegi nemzetközi helyzetben. foglalkozott az ensz társaságok világszövetségének szerepével a béke előmozdításában s - magyar dokumentum alapján - értékelte a fejlődő országok helyzetét.

a legtöbb felszólaló örömmel üdvözölte a nemzetközi helyzetben bekövetkezett javulást; akadtak azonban olyan nézetek is, amelyek szerint az enyhülés csak a világ bizonyos körzeteire vonatkozik.

az ensz társaságok világszövetsége - többségi döntés alapján - úgy határozott, hogy támogatja a békeerők moszkvai világtalálkozását, annak szervezésében a béke-világtanáccsal együtt vesz részt, s azon az ensz társaságok világszövetségén belül fellelhető összes nézetet képviselő reprezentatív delegációval képviselteti magát.

a genfi tanácskozáson éles vita alakult ki a terrorizmusról. a határozat elítéli a terrorizmus közelmúltban tapasztalt formáit, ugyanakkor elismeri a nemzeti felszabadító harcok létjogosultságát, s alázza, hogy nem lehet azonosítani a terrorizmussal.

az ensz társaságok világszövetségének tevékenységében a jövőben a regionális munka javítása kerül előtérbe: ennek jegyében rendezik meg a jövő év tavaszán romániában az európai regionális tanácskozást. leglényegesebb feladatként jelölték meg a népesedési világgal kapcsolatos munkálatokat.

a világszövetség komját iránt a magyar ensz társaság alelnökét, aki negyedszázada vesz részt a világszövetség munkájában, a szövetség tiszteletbeli elnökévé választotta. a magyar ensz társaság továbbra is tagja a világszövetség végrehajtó bizottságának. /mti/

--

16.10/a

- 48 -

NA 18⁰⁰

bb.68. diplomáciai hírek

mm/zs/ok la

1973. augusztus 31.

libia nemzeti ünnepe alkalmából losonczi pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte muammar kadhafit, a libiai arab köztársaság forradalmi parancsnoki tanácsának elnökét.

x x x

apró antal, az országgyűlés elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta eiji tokurát, japán új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

x x x

péter jános külügyminiszter bemutatkozó látogatáson fogadta wagih mohamed roushdy-t, az egyiptomi arab köztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben adja át megbízólevelét

x x x

losonczi pál, az elnöki tanács elnöke fock jenő, a minisztertanács elnöke és apró antal, az országgyűlés elnöke fogadta kapcsos károlyt, hazánk új ankarai nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére./mti/

bb.69. lengyel nyelvtanfolyam

i mm/mm/zs/ok la

1973. augusztus 31.

nyelvtanfolyamot indít haladók és tolmácsok részére a budapesti lengyel kultúra. jelentkezni szeptember 10-én és 11-én 11 órától 19 óráig lehet a lengyel kultúra helyiségében. a tanfolyam díjmentes./mti/

bb.70. hétfőn: évnyitó a fészek-klubban

i ró/gk/zs/ok la

1973. augusztus 31.

a fészek művészklub szeptember 3-án, hétfőn este 9 órakor vidám, zenés évnyitót rendez, az évad első műsora nádas gábor zeneszerző szerzői estje lesz, amelyen benedek miklós, darvas iván, faragó vera, löte attila, uri istván és zana józsef működik közre. megnyitót mond és a műsort vezeti rácz györgy. /mti/

16.55/ok

- 49 -

NA 18⁰⁰

öö

bb 71. háromnapos madárparádé a városligetben

t sz/mm gi ie la

1973. augusztus 31.

a magyar diszmadártenyésztők egyesülete rendezésében országos kiállítás nyílt pénteken a városligeti műjégpálya épületében. a bemutatón száz tenyésztő több mint ezer madara látható.

a kiállítás érdekessége a világ ritkaságnak számító felemás színű hullámos papagáj, melynek hosszirányban felezetten egyik oldala kék, másik zöld. általában százezer papagáj közül egynél fordul elő ez a variáció, s e tulajdonság nem örökíthető. hazánkban most másodszor látható ez a ritka madár. a diszpintyek családjából több mint tíz olyan fajta kerül most bemutatásra, mely eddig még kiállításon nem szerepelt.

a nagypapagájok családjából hazai tenyésztők tulajdonában mutatja be a kiállítás a piros pennan papagájt, a sárga halványfejűt és a nemrég hazánkban is kitenyésztett fehér nimfa papagájt.

az érdekes kiállítás szombaton és vasárnap is megtekinthető. /mti/

--

bb 72. a fao tiszta ii. program

k if/gk gi ie la

1973. augusztus 31.

keretében szilágyi sándornak, a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium közgazdasági főosztálya vezetőjének vezetésével pénteken 9 tagú küldöttség utazott egyhónapos tanulmányútra az egyesült államokba. ott-tartózkodásuk során a szarvasmarhahús- és tejtermelés gyakorlati és közgazdasági kérdéseit tanulmányozzák. /mti/

--

bb 73. kitüntetés

/fk gi zs la

1973. augusztus 31.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. pogány frigyos állami-díjasnak, a művészettörténeti tudományok doktorának, a magyar iparművészeti főiskola ny. rektorának, érdemei elismeréséül, a munka érdemrend aranyfokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést dr. simó jeno művelődésügyi miniszter-helyettes pénteken nyújtotta át. /mti/

--

NA 182

- 50 -

bb.73. befejeződött a magyar-jugoszláv mezőgazdasági együttműködési albizottság ülése

vid/kz/ok la

1973. augusztus 31.

a magyar-jugoszláv mezőgazdasági albizottság keszthelyen tartotta az évi ülését augusztus 27-től 31-ig. a magyar küldöttséget madas andrás mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter-helyettes a jugoszláv küldöttséget branko turodija, a jugoszláv szövetségi mezőgazdasági miniszter első helyettese vezette. az ülés napirendjén az együttműködés kérdései szerepeltek. az albizottság elsősorban az együttműködés helyzetét vizsgálta, értékelte annak eredményeit és megszabta a jövőbeni feladatokat. egyetemes véleménye mindkét félnek, hogy az együttműködés aktív, szelőkörű és eredményes. ennek keretében a két ország nemesítő intézetei több új kukorica hibridet állítottak elő közösen, s ugyanakkor megállapodás született a közös nemesítés kiterjesztésére, elsősorban lucerna, cukorrépa és szójafajták előállítására.

az ülészak megvizsgálta a dohánytermesztési, feldolgozási kooperáció kialakításához szükséges további lépéseket. foglalkozott a magyar-jugoszláv bankkonzorcium tevékenységének kiterjesztésével a mezőgazdaságra, ennek keretében a jugoszláviai duna-tisza-duna csatorna vállalat kezelésében lévő mezőgazdasági üzemek termelésének közös fejlesztésével.

mintaszerűnek ítélték az ülésen a két ország állategészségügyi szerveinek az együttműködését a fertőző betegségek megelőzése és leküzdése terén, s megvitatták a közös gyógyszerkészítmények létrehozásának a lehetőségeit.

az albizottság foglalkozott a napjainkban oly nagy jelentőségű természetvédelmi kérdésekkel; a két ország határmenti vidékein huzódó erdőterületek egységes tájvédelmi problémáival és több más, a két ország élelmiszer-gazdasága szempontjából időszerű együttműködési kérdéssel. /mti/

17.30/ok

- 50 -

NA 182

a szerkesztőségek figyelmébe!

ok la

1973. augusztus 31.

a bb.50. sz. hír /pártoktatók országos tanácskozása pécselt/
harmadik bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen:

.... dr.kozma ferenc, a minisztertanács titkárságának fő-
osztályvezetője

/mti/

bb.75. fakitermelők országos versenye esztergomban

vid/kz/ok la

1973. augusztus 31.

pénteken megkezdődött esztergomban a fakitermelők 10. orszá-
gos versenye. megelőzően a háziversenyeken országsszerte több
mint 4 000 motorfűrész -kezelő, több száz baggeros, illetve ra-
kodómunkás tette próbára tudását. az erdei szakmunkások hagyó-
mányossá vált hazai vetélkedőjének ezuttal már harmadizben gaz-
dája a pilisi állami parkerdőgazdaság. korábban valamelyik erdő-
szetben rendezték meg, most - viszont - esztergom ezeréves
jubileuma alkalmából - a duna -szigeten tartják meg. az ország
minden tájáról, az erdő- és fafeldolgozó gazdaságokból, az álla-
mi gazdaságokból és négy szakmunkásképző intézetből összesereg-
lett több mint száz versenyzőt brunsztkó antal, az esztergo-
mi városi tanács elnöke köszöntötte.

a háromnapos esztergomi verseny ünnepélyes eredményhirdé-
tése és a különböző díjak átadására vasárnap kerül sor./mti/

bb.76. megemlékeztek az állami mezőgazdasági gépállomások megalá-
kulásának 25. évfordulójáról

vid/kz/ok la

1973. augusztus 31.

nagyszabású munkás-paraszt találkozót rendeztek pénteken
törökszentmiklóson, a mezőgép vállalat nagy csarnokában az álla-
mi mezőgazdasági gépállomások és a gépjavító hálózat megalaku-
lásának 25. évfordulója alkalmából. az ünnepségen részt vett ka-
zareczki kálmán, mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyet-
tes, dr.papp lajos, államtitkár, a minisztertanács tanácsszer-
vek osztályának vezetője, dr.gergely istván, a szolnok megyei
pártbizottság első titkára, pesti lászló, a mezőgéptröszt vezér-
igazgatója és káldi katalin, a medosz titkára.

/folyt.köv./

- 52 -

18.00/ok

NA 1825

bb.76./ megemlékeztek ... 1. folyt./ok

az ország különböző részeiből meghívott vendégeket - a gép-
állomások alapítóit, a mezőgép vállalatok képviselőit - dr.hege-
dus lajos, a szolnok megyei tanács elnöke köszöntötte. ezt kö-
vetően tóth jános, a szolnok megyei pártbizottság titkára mondott
beszédet. hangsúlyozta, hogy a negyedszázaddal ezelőtt alakult gép-
állomások a szocialista mezőgazdaság előhírművei voltak a falvak-
ban. jogutódai - a mezőgép vállalatok - oroszánrészt vállalnak
a mezőgazdasági termelés fellendítéséből, mindig készen állnak,
hogy új gépek előállításával, a javító szervizszolgálat fejleszté-
sével kiszolgálják az élelmiszergazdaságot. a gépállomások és
a mezőgép vállalatok számlájára is írható, hogy ma már magas szín-
vonalra emelkedett a mezőgazdasági termelés, kialakultak a
magasfokú gépesítést igénylő zárt termelési rendszerek.

az ünnepségen felszólalt kazareczki kálmán is. a miniszté-
rium nevében köszöntötte a negyedszázados jubileumát ünneplő gépál-
lomások alapítóit, illetve jogutódait, majd kitüntetések adott
át a hálózatban érdemeket szerzett dolgozóknak, vállalati vezetők-
nek. a kitüntetettek nevében nyámádi gábor, a hódmezővásárhelyi
mezőgép vállalat igazgatója mondott köszönetet. az ünnepség után
a találkozó résztvevői több csoportban meglátogatták a törökszent-
miklósi, a kisujszállási, a jászberényi, a jászakiséri és a ci-
bakházi termelészövetkezetet./mti/

bb.77. herbert fechner pénteki programja

t pr/gk/zs/ok la

1973. augusztus 31.

herbert fechner, berlin főpolgármestere - aki a fővárosi
tanács meghívására delegáció élén tartózkodik budapesten - pén-
tek délelőtt a fővárossal ismerkedett. farkasinszky lajosnak,
a fővárosi tanács elnökhelyettesének kíséretében ellátogatott
az óbudai lakótelepre, közelebből is szemügyre vett egy új
abc-áruházat, és egy most elkészült, már tulajdonosát váró la-
kást, majd megnézte a déli pályaudvar épülő épületkomplexumát.
itt metróra szálltak a vendégek, s a keleti pályaudvarig ismer-
kedtek budapest új látványosságával. a délelőtti program utol-
só állomása a bogdánfi utcai óvoda volt.

/folyt./köv./

- 53 -

18.15/ok

NA 1825

bb.77./ herbert fechner ... 1. folyt./ok

az ndk fővárosának küldöttsége délután a köztisztasági hivatalba látogatott, ahol hajdu györgy igazgató tájékoztatta a várostisztaság gondjairól, eredményeiről s a főváros hamarosan megépülő új szeméttégetőjéről. a hallottakról a gyakorlatban is meggyőződött a főpolgármester: a hivatal ecseri uti telepén nézte meg működése közben is a „tisztasági technikát”, a korszerű seprő-, kotró-, szállító-, locsológépeket. aven-dégek utja innen a patyolat vállalatához vezetett, ahol dr.lászló györgy igazgató kíséretében ismerkedtek a lakossági szolgáltatások e válfajával./mti/

bb.78. a belföldi szerkesztőség hírlapjegyzéke 13 órától 18 óráig

ok la

1973. augusztus 31.

37. fűszerpaprika
38. siklói nemzetközi alkotótábor
39. automatikus cukorfőzés
40. péter jános fogadta az oszakai kormányzót
41. tatabányai bányásztáncosok
42. északdéli metró
43. komisszarenko akadémikus
44. dr.randó jeno kitüntetés
45. két hónapra bezár a lenin köruti csemegeáruház
46. sajtótájé. a biokémiai vándorgyűlésről
47. dr.biró józsef szófiába utazott
48. iskolaavatás edelényben
49. orosz-szovjet költészet fesztiválja
50. pártoktatók országos tanácskozása
51. szövetségi autószerelvíz csepelen
52. sajtótájé. a kolera elleni megelőző intézkedésekről
53. a kneb ülése
54. a győr-sopron megyei képviselőcsoport ülése
55. üdülő szociális gondozottaknak
56. cukoripari sajtótájé./tévesen 53. számmal ment ki/
57. nemzetközi jövedelemkutató társaság konferenciája
58. bányászati ünnepség a ním-ben
59. megemlékezések a bányásznapról
60. az elnöki tanács ülése

/folyt.köv./

- 54 -

18.25/ok

MA 180

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

bb 60. az elnöki tanács ülése

/fné gi zs -cz

1973. augusztus 31.

a népköztársaság elnöki tanácsa pénteken ülést tartott. törvényerejű rendelettel módosította az elnöki tanács az oktatási rendszert szabályozó 1961. évi llii. törvényt. figyelemmel az oktatási reform során szerzett tapasztalatokra, új megfogalmazást nyert az egyes oktatási intézmények és formák - a gimnáziumok, szakközépiskolák és a felnőttoktatás - képzési célja, a módosítás ezen kívül kiterjed időközben a meghaladottá vált néhány más törvényi rendelkezésre is. a törvényt módosítóval összhangban az elnöki tanács módosította a középfokú oktatási intézményekről szóló 1965. évi 24. számú törvényerejű rendeletet.

az elnöki tanács módosította a honvédelemről szóló törvényt. a kiegészítő módosítást tartalmazó törvényerejű rendelet bővíti a tartalékos hadkötelesek katonai szolgálatainak törvényes kereteit.

az elnöki tanács döntése alapján a szegedi tanárképző főiskola a jövőben „juhász gyula tanárképző főiskola”, néven folytatja működését.

az elnöki tanács végül bírói és más folyamatban lévő ügyeket tárgyalta. /mti/

..

bb 67. háttéranyag az elnöki tanács üléséhez

i szö/tr gi zs -cz

1973. augusztus 31.

szöke sándor, az mti hirmagyarozója írja:

az elnöki tanács pénteki ülésén - összhangban a központi bizottság elmúlt évi, az állami oktatás továbbfejlesztéséről szóló határozatával - megtárgyalta és jóváhagyta az oktatási rendszerünk továbbfejlesztéséről szóló törvényerejű rendeletet.

/folyt. köv. /

16,20/gi

- 1 -

MA 170

bb 67. /háttéranyag ... 1. folyt./g1

ismeretes, hogy az 1961. évi 111. törvény foglalta és foglalja keretbe oktatási rendszerünk szerkezeti felépítését, az alsó-, közép- és felsőoktatás alapintézményeit, valamint ezek feladatait az egységes oktatási rendszeren belül. a művelődésügyi miniszter és az igazságügyminiszter előterjesztése alapján az elnöki tanács megállapította, hogy a gyakorlat bebizonyította a törvényben rögzített irányelvek általában helyesek, oktatási intézményeink - beleértve oktató-nevelő munkát is - a kitűzött cél irányába fejlődött. a törvény megszületése óta eltelt 12 esztendő tapasztalatai azonban már kellő alapot adnak ahhoz, hogy oktatási intézményeink képzési rendszerét továbbfejlesszük, és még alkalmasabbá tegyük az előttünk álló feladatok hatékonyabb megvalósítására.

ezt a célt szolgálja az elnöki tanács most elfogadott törvényerejű rendelete az oktatási rendszer továbbfejlesztéséről, amely az 1961. évi törvény egyes rendelkezéseit ujjonnan fogalmazza, s ezzel - a törvény keretjelleget megfelelően - megteremti a jogalapot a továbbfejlesztéshez. ez az egyes oktatási intézményekre vonatkozó részletes jogszabályok szükség szerinti módosítása révén valósul majd meg a gyakorlatban.

a módosítások elsősorban az egyes oktatási intézmények képzési célját pontosítják: néhány túlhaladott rendelkezést a mai állapotokhoz igazítanak. az 1961. évi harmadik törvény például kimondja, hogy a diákoknak a viii. osztály sikeres elvégzéséig, legkésőbb azonban annak a tanévnek a végéig kell járniok iskolába, amelyben 16. életévüket betöltik. mostantól kezdve viszont arra is lehetőség nyílik, hogy a 14. életévét betöltött gyermek - a változatlanul 16. életévig terjedő tankötelezettségnek - a dolgozók általános iskolájában tegyen eleget. ez lényegében feloldja azt a megkötöttséget, hogy a gyermeket 16. életévének betöltéséig mindennapi iskola-látogatásra kötelezte.

az alsófoku oktatási intézmények közül a törvényerejű rendelet külön foglalkozik a gyógypedagógiai intézményekkel, ezek képzési céljaival. ugy rendelkezik, hogy ezekben az intézetekben a képzés időtartama a fogyatékoság jellegéhez igazodik. a rendelkezést az indokolja, hogy emelkedik a gyógypedagógiai intézmények száma, növekedik jelentőségük, s jellegük eltér az általános iskolától.

/folyt. köv./

16,35/g1

- 2 -

bb.67./háttéranyag...2.folyt./g1

a tanácstörvényvel összhangban a törvényerejű rendelet a gimnáziumok és a szakközépiskolák, valamint a középiskolai kollégiumok és diákotthonok létesítését, valamint mindezek fenntartását a tanácsok kizárólagos hatáskörébe utalja. kivételt csupán a felsőoktatási intézmények gyakorló iskolái és az egyházi gimnáziumok jelentenek. a rendelkezés tehát azt jelenti, hogy a jövőben a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek nem tartanak fenn szakközépiskolát, a középfoku oktatásügy tanácsi szintű, egységes irányítása ugyanis csak ilyen módon biztosítható eredményesen.

az elnöki tanács törvényerejű rendelete a gimnáziumok képzési céljainak megjelölésében figyelembe veszi a kettős feladatot: a felsőfoku tanulmányokra, illetve közvetlenül a gyakorlati életre való felkészítést. a gimnazisták a négy év sikeres elvégzése után érettségi vizsgát tehetnek, s ez jogosítja őket a jelentkezőre felsőoktatási intézményekbe. ugyanakkor a gimnáziumok négy évfolyamának sikeres elvégzése - az érettségi vizsga letétele nélkül is - képesít általános irányu középfoku iskolai végzettséghez kötött munkakörök betöltésére. /eddig a gimnáziumi végzettséget egységesen az érettségi vizsga nyújtotta. ennek a merev szabályozásnak a feloldását az tette szükségessé, hogy a gimnázium után az elhelyezkedni kívánó fiatalokat, továbbá azokat, akik a rövidebb idejű szakmunkásképzés felé orientálódtak, feleslegesen terheltek az érettségi vizsgával./ az érettségi tehát mindinkább a felsőfoku tanulmányok folytatásának a külön felvételi vizsgát kiszorító- előfelvétele lesz.

a szakközépiskolák elvégzése után is lehetőségük nyílik a tanulóknak az érettségi vizsga letételére, ha felsőfoku intézményekbe kívánnak jelentkezni. a szakközépiskolának felsőfoku tanulmányokra felkészítő szerepe annyiban módosul, hogy nagyobb súlyt kap a szakirányu felsőfoku tanulásra való előkészítés. érettségi vizsga nélkül - a gimnáziumokhoz hasonlóan - a négy évfolyam elvégzése képesítést nyújt a középfoku iskolai végzettséghez kötött állások betöltésére. a szakemberek véleménye szerint az ilyen diákok részére azt is biztosítani kell, hogy a szakmunkás-képzés célját szolgáló szakközépiskolában a szakmunkásvizsgát érettségi vizsga nélkül is letelhessék.

/folyt. köv./

16,45/g1

- 3 -

16.17²⁰

bb 67. /háttéranyag ... 3. folyt./g1

az 1961. évi III. törvénynek az a rendelkezése, hogy felsőfokú intézetet a minisztertanács, egyetemet és főiskolát pedig az elnöki tanács létesíthet, illetve szüntethet meg, nem változik. a most elfogadott törvényerejű rendelet azonban rámutat, hogy a felsőoktatási intézmények fontos feladata a szakemberek továbbképzése, valamint a felsőoktatás és a gyakorlati termelőmunka szorosabb kapcsolatának biztosítása is. kimondja, hogy a hallgatók a tanulmányi idő alatt - a képzés jellegétől függően - szakmai gyakorlatot folytatnak. lehetőséget biztosít arra, hogy a szakmunkásképzéssel rendelkezők középiskolai végzettség nélkül is felvehetők felsőoktatási intézményekbe, ha a később, külön meghatározott feltételeknek megfelelnek. rendelkezik arról is, hogy az egyetemeken és a főiskolákon az egyetemi, illetve a főiskolai végzettségénél alacsonyabb szintű szakképzés is szereshető.

a törvényerejű rendelet pontosabban megfogalmazza a felnőtt oktatás kereteit. lényeges, új rendelkezés, hogy - külön jogszabályokban meghatározandó keretek között - az általános iskolák és a gimnáziumok mellett a jövőben egyes szakközépiskolákban és a felsőoktatás területén is lehetőség nyílik a tananyag egyéni tanulással történő elsajátítására. a felnőttoktatás továbbfejlesztése érdekében tehát lehetőséget nyújt arra, hogy a tanköteles koron túl lévők tanulása igazodjék a felnőttek oktatásának sajátos követelményeihez. módot ad így arra is, hogy egyes iskolatípusokban, illetve szakokon egyéni tanulással, az előírt vizsgák eredményes letételével is megszerezhető legyen a végzettség. /mt1/

--

- 4 -

M 1740

bb.78./ a belsőldi ... 1. folyt./ok

61. felavatták az mta geodéziai intézetének új épületét
 62. orvos-gyógyszerészi napok
 63. tolna megyei békekonferencia
 64. szőlőtelepítések talajelőkészítése
 65. mikrobiológusok kongresszusa
 66. sajtótájé. az ENSZ társaságok világszövetségének genfi közgyűléséről
 67. háttéranyag az elnöki tanács üléséhez
 68. diplomáciai hírek
 69. lengyel nyelvtanfolyam
 70. évadnyitó a fészkek klubban
 71. madárparádé
 72. fao tiszta 11. program
 73. magyar-jugoszláv mezőgazdasági albizottság ülése
 74. kitüntetés / tévesen 73. számmal ment ki/
 75. fakitermelők országos versenye
 76. gépállomások évfordulója
 77. aberlini főpolgármester pénteki programja
 78. hírjegyzék
- /mt1/

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb.52. számú hír / sajtótájékoztató a kolera elleni megelőző intézkedésekről / 1. folyt. első bekezdésének első sorában a szöveg helyesen:

..... csak 50-60 százalék védettséget ad

/mt1/

18.45/ok

- 55 -

H 1872

bb.79. Ünnepi filmelőadás a vdk kikiáltásának 28. évfordulója alkalmából

t ro/mm/zs/ok la

1973. augusztus 31.

a vietnami demokratikus köztársaság kikiáltásának 28. évfordulója alkalmából pénteken ünnepi filmelőadás volt a puskin filmszínházban. bemutatták a párizsi megállapodás és az utak a truong son hegyormain című színes dokumentumfilmeket.

az ünnepi előadáson megjelent dr. Orbán László, művelődésügyi minisztériumi államtitkár, továbbá politikai, társadalmi, kulturális életünk számos más vezető személyisége. ott volt Nguyen Duc Quy, a vdk kulturális miniszterhelyettese, a vdk budapesti nagykövetségének több képviselője, valamint a diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja. a bemutató közönsége a színes dokumentumfilmeket nagy tetszéssel fogadta./mti/

..-

bb.80. magyar-vietnami gyűlés verőcén

vid/gö/ok la

1973. augusztus 31.

pénteken vietnami barátsági napot rendeztek a vietnami demokratikus köztársaság kikiáltásának 28. évfordulója alkalmából a verőcei nemzetközi ifjúsági táborban. a nap kiemelkedő eseménye volt az ifjúsági gyűlés, amelyen 800 vietnami és 400 váci járási ifjúság és valamint középiskolás vett részt. megjelent és felszólalt szűcs Istvánné, a Kisz KB titkára, valamint Dang Tran Ngoan a vdk budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

a barátsági nap további részében sport- és kulturális programokra került sor./mti/

..-

bb.81. időjárásjelentés

mm/ok la

1973. augusztus 31.

a meteorológiai intézet jelentéi pénteken 19 órakor:

változékony idő

várható időjárás szombat estig: felszakadozó felhőzet, többfelé esővel, zivatarral. mérsékelt, változó irányú, majd megerősödő északnyugati forduló szél. a hajnali órákban egy-két helyen köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 20-25 fok között./mti/

..-

19.00/ok

- 56 -

N.A. 1975

bb.82. Lovaskocsit ütött el egy teherautó

gk/ok la

1973. augusztus 31.

borsod megyében sajtószöveg és Leninváros között Palkó István 29 éves miskolci gépkocsivezető a biztonságosnál sebesebben vezette tehergépkocsiját és nekiütközött egy vele azonos irányba haladó lovaskocsinak. a baleset következtében a lovaskocsin utazó Szabó István 76 éves sajtószövegi nyugdíjas olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítása után meghalt. a kocsi hajtója könnyebben sérült meg. a vizsgálat folyamatban van./mti/

..-

e m b a r g ó: szeptember 1-én, szombaton 15.00 óráig!

bb.83. a népgazdaság fejlődése az ötéves terv első félidejében - Bálint József államtitkárnak, a központi statisztikai hivatal elnökének nyilatkozata

i/sl/tm/ie/a/la

1973. augusztus 31.

mint ismeretes, a minisztertanács csütörtöki ülésén a többi között a népgazdaság első félévi fejlődéséről is tárgyalt. az MTI munkatársa megkérte Bálint József államtitkárt, a központi statisztikai hivatal elnökét, hogy az idei félév eredményeit az előző két év adataival egybevetve vonja meg a IV. ötéves terv első félidejének mérlegét, vázolja a tervteljesítés főbb tendenciáit.

- az 1971-1975. évekre vonatkozó tervtörvény abból indult ki, hogy ebben az időszakban a gazdaságpolitika fő irányvonala-ként a társadalmi termelés hatékonyságának erőteljes növelését kell tekinteni. ugyanakkor a terv hangsúlyozta a munkatermelékenység emelkedésének a fajlagos anyagráforgatások csökkentésének, a fejlesztési eszközök hatékonyabb felhasználásának, a termelési szerkezet gyorsuló átalakításának fontosságát. figyelemmel a lakossági életszínvonal és a nemzeti vagyon növelésének szükségességére, a népgazdaság belső és külső egyensúlyi helyzetére, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok bővítésére, a terv a nemzeti jövedelem évi átlagos növekedési ütemét 5,5 - 6 százalékban szabta meg.

/folyt.köv./
19.10/a

- 57 -

Ny 20¹⁰

bb.83./ a népgazdaság.....1.folyt./-a

1971-ben és 1972-ben a nemzeti jövedelem évente átlagosan 5,8 százalékkal emelkedett. az 1973. első hat havi részadatok arra engednek következtetni, hogy a növekedési ütem ebben az évben is eléri, illetve meghaladja a iv. ötéves tervvel összhangban kidolgozott éves terv előirányzatát.

a nemzeti jövedelem növekedése a tervidőszak első két évében csaknem teljes egészében a termelékenység emelkedéséből adódott. az anyagi ágakban dolgozók száma 1972-ben alig /0,2 százalékkal/ volt több, mint 1970-ben. 1973. első félévében az ipari létszám az előző évtől eltérően emelkedett ugyan /1,2 százalékkal/, de a termelés növekedésének így is több, mint 80 százaléka származott a termelékenység számottevő, 5,3 százalékos emelkedéséből. az építőipar viszont az előző évinél kisebb munkaslétszámmal növelte termelését. a termelékenység emelkedésében nagy szerepük volt a beruházásoknak, korszerű termelőberendezések üzembeállításának és ezzel összefüggésben javult a berráfordítások gazdaságossága.

a iv. ötéves terv a termelés és a felhasználás azonos ütemű növekedését és kiegyensúlyozottságát tettelezte fel, vagyis azt, hogy a belföldi felhasználást a megtermelt nemzeti jövedelem teljes egészében fedezi. a belföldi felhasználás azonban a tervidőszak első évében gyorsabban nőtt a nemzeti jövedelemnél, ami a nemzeti jövedelem 8,2 százalékát kitevő behozatali többlet révén vált lehetővé. 1972-ben a - a kellő időben foganatosított intézkedések hatására - a belföldi felhasználás mérséklődött, és a nemzeti jövedelem 1,5 százalékát kiviteli többlet formájában használtuk fel. a két év alatt együttvéve azonban a belföldi felhasználás összege még így is 3,1 százalékkal nagyobb volt a nemzeti jövedelem összegénél. az 1973. első félévi adatok alapján idén - a múlt évhez hasonlóan - szintén kiviteli többlettel lehet számolni, vagyis fokozatosan megvalósul a termelés és a felhasználás egyensúlyának biztosítása.

a terv azzal számolt, hogy a belföldi felhasználáson belül a fogyasztás aránya 75-77 százalék, a felhalmozásé pedig 23-25 százalék lesz. az első két évi tényleges arány /75:25/ megfelelt a tervezettnek.

/folyt.köv./

19.15/a

NA 2011

- 58 -

bb.83./ a népgazdaság.....2.folyt./-a

e mögött azonban nagyfokú ingadozások, komoly problémák húzódtak meg. a fogyasztás-felhalmozás aránya 1971-ben 72:28 volt, 1972-ben pedig 78:22. a fogyasztás ugyan évről-évré növekedett, mégpedig a két év alatt az előirányzatot megközelítő mértékben, a növekedés üteme azonban mérséklődött: az 1971. évi 6,1 százalékról 1972-ben 3,4 százaléka. 1973-ban - az első félévi adatok szerint - a fogyasztás növekedési üteme nagyobb lesz a tavalyinál. a felhalmozás 1971-ben 27 százalékkal nőtt. abban az évben erőteljes volt a beruházási tevékenység és a készletfelhalmozás is, mégpedig nagymértékű importnövekedéssel párosulva. a szükséges intézkedések után 1972-ben a felhalmozás az 1971. évinek 3/4-ére csökkent. ez lényegében a készletfelhalmozás mérséklődéséből adódott, a beruházás gyakorlatilag stagnált. az 1973. év első félévének adatai még nem utalnak a felhalmozási tevékenység élénkülésére. Látunk kell azonban, hogy a fogyasztás és a termelés rendszeres növelése, az egészséges fejlődés nem valósítható meg a felhalmozás tartós stagnálása mellett.

a népgazdasági ágak termelésének növekedési üteme és szerkezeti változása a tervben kifejezett szándékoknak megfelelően alakult. az ipar termelése 1971-1972. ben 6 százalékkal nőtt, 1973. 1. félévében pedig 7 százalékkal. az ötéves terv az ipari termelés kb. 6 százalékos növekedésével számolt. a legtöbb ipari ágazat fejlődése és strukturális változása is megfelelt a terv előirányzatának, gyorsabban azok az ágazatok fejlődtek, amelyek valamely kiemelt központi programhoz kapcsolódtak. korszerűsödött az energiatermelés és felhasználás, ami a szén szerepének csökkenésében és a kőolaj, valamint a földgáz jelentőségének növekedésében jutott kifejezésre. a szénhidrogének aránya az alapenergiához viszonyítva felhasználásán belül 1970-ben 45,8 százalék, 1972-ben 54,4 százalék volt, és 1973. 1. félévében tovább nőtt. a fejlesztési programoknak megfelelően az ipari átlagot meghaladóan fejlődött a bauxitbányászat és az alumíniumkohászat. a gépiparon belül - az un. járműprogrammal összefüggésben - erőteljesen fokozta a termelését a közlekedési eszközök gyártó ágazat/ 1971-ben 6,9 százalékkal, 1972-ben 9,1 százalékkal, 1973. 1. félévében 6,8 százalékkal./ gyors volt a fejlődés a műszeriparban és a híradástechnikai termékek gyártó vállalatoknál. a számítástechnikai program keretében 1972-ben megindult és 1973-ban folytatódott a program gerincét képező elektronikus logikai gépek termelése.

/folyt.köv./
19.25/a

- 59 -

NA 2011

bb.83./ a népgazdaság....3.folyt./-a

a gyártmánystruktúra figyelemre méltó változása mellett azonban nem elég gyors az áttérés a gépiparban a gazdaságosabb termékek termelésére és a követelményeknél lassabb a termékek cserélődése.

az ipar leggyorsabban fejlődő ágazata - a tervvel összhangban - a vegyipar volt / 1971-ben 12,7 százalékkal, 1972-ben 10,7 százalékkal, 1973. 1. félévében 14,3 százalékkal/. a vegyiparban belül nőtt a mezőgazdasági rendeltetésű vegyitermékek, a különféle műtrágyák és növényvédőszer aránya. jóval több motorbenzint termeltünk, mint korábban, az átlagos oktánszám emelése mellett. az átlagot jóval meghaladóan emelkedett a műanyag alapanyagok termelése / 1972-ben az 1970. évinek 1,8-szorosa volt./. a termelési szerkezet folyamatos változásával egyidejűleg dinamikus fejlődött az exportban jelentős hányadot képviselő gyógyszeripar is.

- a tervezettnél lassabban fejlődött az építőanyagipar termelése. a növekedés 1971-ben 2,9 százalékkal, 1972-ben 3,3 százalékkal, 1973. 1. félévében 4,1 százalékkal volt. a cementtermelés néhány évi akadozás után 1972-ben 9 százalékkal, 1973. 1. félévében további 17 százalékkal nőtt. ebben az évben is ugrásszerűen emelkedett a falburkoló csempe termelés.

- a könnyűipar termelése 1971-ben mérsékelten emelkedett /3,9 százalékkal/, 1972-ben a növekedési ütem gyorsult / 5,8 százalékkal/, 1973. 1. félévében pedig 12,1 százalékos növekedés mellett a könnyűipar az ipar egyik leggyorsabban fejlődő ágazata volt. az ideiglenes nagymértékű növekedésben fontos szerepük volt a belkereskedelem fokozódó rendeléseinek, a növekedés anyagi megalapozottságát pedig a végrehajtott rekonstrukciók biztosították. a könnyűiparban belül 1973. 1. félévében az egy évvel korábbihoz képest a kötszövőipar termelése 21,3 százalékkal, a cipőiparé 17,1 százalékkal, a textilruházati iparé 16,5 százalékkal nőtt.

a iv. ötéves terv az építőipar feladatát az építési kereslet és kínálat között hosszú idő óta fennálló feszültségek feloldásában határozta meg. ennek érdekében a terv az építőipari termelés jelentős / évi 7-8 százalékos / növelését irányozta elő.

/folyt.köv./

19.35/a

- 60 -

NA 20²⁰

bb.83./ a népgazdaság.....4.folyt./-a

1971-ben a kivitelező építőipar termelése a tervet meghaladóan, 10 százalékkal nőtt. 1972-ben a növekedési ütem - a beruházások mérséklésével összefüggésben - 4 százalékra csökkent, és ez év első felében 3 százalék volt. a kivitelező építőiparban belül az állami építőipari vállalatok 1971-ben 10 százalékkal, 1972-ben 5 százalékkal, 1973. 1. félévében 4 százalékkal termeltek többet, mint egy évvel azelőtt. a kereslet és a kínálat közötti feszültség az építőiparban jelentősen csökkent. az építőipari vállalatoknál június végén az elutasított építési igények az éves termelési előirányzatnak 1970-ben 22,6 százalékát, 1971-ben 17,9 százalékát, 1972-ben 5,1 százalékát, 1973. -ban 3,7 százalékát tették ki.

a mezőgazdaság 1971-ben 9 százalékkal, 1972-ben 3 százalékkal termelt többet, mint egy évvel korábban. a mezőgazdaság már évek óta rendszeresen kielégíti az ország kenyérgabona szükségletét. nagyjából megoldottak tekinthető a korszerű kukoricatermesztés és a baromfitenyésztés. a sertésállományra korábban jellemző nagymértékű ingadozás jelentősen mérséklődött. a problémát jelentő cukorrépa - és zöldségtermelés, valamint a szarvasmarha-tenyésztés erőteljes fejlesztése érdekében hozott intézkedések hatásait az 1973. évi adatok már részben érzékeltetik. idén nagyobb területen termelnek cukorrépát, mint az előző években. június végén a szarvasmarha-állomány 2,8 százalékkal, a tehénállomány 3,6 százalékkal nagyobb volt, mint 1972. közepén. a buza-termésátlag és termésmennyiség minden korábbit jóval meghalad.

az áru-és személyszállításban a szállítóeszközök mennyiségi növelése mellett a műszaki színvonal emelése, a műszaki fel tételek javítása volt a cél. a vasuti közlekedésben - összhangban az energiastruktúra változással - folytatódott a dieseleltetés, a villamosítás. 1972-ben a villamosított vonalak hossza 1,054 km-t tett ki, és majdnem elérte az 1975-re tervezett szintet / 1,100 km/. a városi-és ezen belül is elsősorban budapesti - tömegközlekedést javító tervcélok közül ezideig a metro keletnyugati vonalának használatba vétele és a szentendrei helyiérdekű vasut meghosszabbítása valósult meg. az iv. ötéves terv eddig eltelt időszakában mind az áru-, mind a személyszállításban belül csökkent a vasut és nőtt a közúti közlekedés szerepe.

/folyt.köv./

19.40/a

- 61 -

NA 20²⁰

bb.83./ a népgazdaság.....5. folyt./-a

a iv. öt éves terv azt mondta ki, hogy a lakosság reáljövedelmének emelkedésében - a hatékonysági követelmények teljesítése mellett - az eddiginél inkább legyen meghatározó szerepe a reálbér növekedésének. a terv szerint öt év alatt a reálbérnek 16-18 százalékkal, a reáljövedelemnek pedig 25-27 százalékkal kell emelkednie, ami éves átlagban 3-3,4, illetve 4,6-4,9 százalékos növekedésnek felel meg. az elmúlt két évben a reálbérek tényleges emelkedése elmaradt a tervezettől, 1971-ben és 1972-ben is 2,3 - 2,3 százalék volt. 1972. novemberében az mszmp kb állástfoglalt az állami iparban és építőiparban dolgozó munkások és művezetők béremelését illetően. ennek hatására 1973. március óta fokozódott a bérkiáramlás és a 11. negyedévben reálértéken mintegy 5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. a reáljövedelem 1971-ben lényegében a tervnek megfelelően emelkedett/ 4,5 százalékkal/, 1972-ben viszont mérsékeltebben/ 3,4 százalékkal./

a családok reáljövedelmét nagymértékben befolyásoló eltartottak - keresésképtelen gyerekek, betegek, öregek - ellátásának terheit az állam részben magára vállalja. az átvállalás mértékéről a pénzügyi társadalmi juttatások összege tájékoztat, melynek növekedését a terv évi 10-11 százalékban határozta meg. a pénzügyi társadalmi juttatások növekedése reálértéken 1971-ben 9,4 százalék, 1972-ben 10,8 százalék volt. a növekedés 1973. 1. felében gyorsult és folyó árakon 19 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit / reálértéken kb. 15 százalékkal/. az idei nagy növekedés részben azzal függ össze, hogy a központi áremelések ellensúlyozására emelték a nyugdíjakat és a családi pótlékot is.

a terv az 1971-1975. években a termelői és a fogyasztói árak viszonylagos stabilitásával számolt, és kimondta, hogy a fogyasztói árak színvonalának átlagos emelkedése nem haladhatja meg az évi 1-2 százalékot. a tényleges emelkedés 1971-ben 2 százalék, 1972-ben 3 százalék, 1973. 1. félévében 3,7 százalék volt. 1972-ben a tervet meghaladó áremelkedésben nagy szerepük volt egyes szeszesitalok és építőanyagok viszonylag jelentős / 11, illetve 7 százalékos/ áremelésének, valamint az 1971 júliusában végrehajtott lakbéremelésnek, amely utóbbinak terheit az állam teljes egészében magára vállalta.

/folyt.köv./
19.45/a

- 62 -

NA 204

bb.83./a népgazdaság....6.folyt./-a

ugyanakkor nagymértékben csökkentették a szappanok, a mosó- és mosogatószer, egyéb háztartási vegyiacikkek és a harisnyák árát. 1973. 1. félévében a fogyasztói árszínvonal-emelkedés nagyrészt a tej és tejtermékek, a cigaretták és az égetett szeszesitalok áremeléséből adódott. az élelmiszerárak növekedésének ellensúlyozására a pénzügyi társadalmi juttatások növekedése mellett néhány ruházati és tartós fogyasztási cikk fogyasztói árának leszállítása szolgált, melynek eredményeként 1973. 11. negyedében a ruházati és vegyiparcikkek árszintje a tavalyinál kisebb mértékben emelkedett. a különböző bér- és áremelésekkel összefüggésben a tervidőszakon belül a központi szándékoknak megfelelően némileg változott a lakosság jövedelem-eloszlása.

1971-1972-ben a tervezett 143,000 lakással szemben 165,500 lakás épült és így teljesíthető a iv. öt éves tervben elhatározott 400 000 lakás felépítése. az összes felépített lakáson belül a tervezettől eltérően kevesebb volt az állami, és több a magánérdekből épülő lakások száma. / 1973. 1. félévében a kivitelező építőipar 4 százalékkal több lakást adott át, mint a múlt év hasonló időszakában./

a lakosság áruellátása - a néhány cikkből időnként előforduló átmeneti hiány ellenére - az öt éves terv eddig eltelt időszakában általában kiegyensúlyozott, kielégítő volt és követte a jövedelmi színvonal emelkedését. a kereskedelem és az ipar kapcsolatának javulására utal, hogy a kereskedelem 1973-ra, a tervezett jövedelem-növekedéssel összefüggésben, jóval több árut rendelt az ipartól, mint egy évvel korábban. ugyanakkor ebben az évben részben a választék bővítése érdekében jelentősen nőtt a fogyasztási cikk-import is. a kiskereskedelem-összehasonlítható árszinten - 1971-ben 7 százalékkal, 1972-ben 3 százalékkal 1973. 1. félévében 6 százalékkal bonyolított le nagyobb forgalmat az egy évvel azelőttinél. a tervnek megfelelően a vegyiparcikkek forgalma emelkedett a legdinamikusabban. a ruházati cikkek forgalmának növekedése viszont eddig jóval elmaradt a tervezettől. a szolgáltatóhálózat bővítése számottevő volt ugyan, a kívánalmakkal azonban nem tartott lépést.

/folyt.köv./

19.55/a

- 63 -

NA 205

bb.83./ a népgazdasági.....-7.folyt./--

az adatok arról tanuskodnak, hogy a népgazdaság az elmúlt két és fél évben általában kielégítő irányban és mértékben fejlődött, a problémákra, aránytalanságokra idejében felfigyelünk. a kellő előkészítés után megtett intézkedések helyeseknek bizonyultak. további feladat, hogy a fejlesztési programoktól való helyenkénti elmaradásokat felszámoljuk, a beruházási munka színvonalának javításával és kiegyensúlyozottságának biztosításával gyorsítsuk a gazdaságosabb termelési szerkezet kialakítását. ez nem eredményezheti a fogyasztás-felhalmozás arányának romlását, mivel - amint azt az előzőekben láttuk - vannak tenni-valóink az élet színvonal növekedési ütemének gyorsítását illetően is. csakis a gazdaságosabb termelési szerkezet, a munka hatékonyságának emelése teheti lehetővé a termelés és fogyasztás kívánt mértékű növelését, valamint a külkereskedelmi forgalom előnyös és kiegyensúlyozott bővítését. /mti/

--

éb.84. pest megyei békekonferencia

1 ms/mm/ok la

1973. augusztus 31.

a pest megyei békemozgalom 200 küldötte ült össze pénteken délelőtt a megyei tanács dísztermében, hogy összegezze a vii. magyar békekongresszus óta eltelt négy év megyei békemozgalomának eredményeit. részt vett a konferencián dr.mondok pál, a megyei tanács elnöke, az országos béketanács alelnöke is.

dr. barna lajos, a hazafias népfront pest megyei bizottságának alelnöke, a főtí gyermekváros igazgatója beszámolójában kiemelte: pest megyei kezdeményezésre indult el néhány, a vietnami nép igazságos harcát segítő jelentős országos akció, mint a vietnami takaró-akció, az egy óra vietnamért és az egy-négy-szögöl vietnamért akció.

a beszámolót követő vita után dr.mondok pál átadta az országos béketanács kitüntető jelvényét hat kiemelkedő békemunkát folytató küldöttnek, majd megválasztották a megye 21 küldöttét a viii. országos békekongresszusra./mti/

20.20/ok

- 64 -

M-20²⁵

bb.85. elutazott hazánkból az aszu kairói bizottságának küldöttsége

mm/zs/ok la

1973. augusztus 31.

a magyar szocialista munkáspárt budapesti bizottságának meghívására augusztus 21-31- között látogatást tett hazánkban sayed zakí-nak, az egyiptomi arab szocialista unió központi bizottsága és végrehajtó bizottsága tagjának, az aszu kairói szervezete első titkáranak vezetésével az aszu kairói bizottságának küldöttsége.

az egyiptomi delegációt fogadta németh károly, avmszmp politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára. a delegációval megbeszélést folytatott katona imre, az mszmp kb tagja, a budapesti pártbizottság titkára és a pártbizottság több képviselője. a kairói küldöttség látogatást tett szépölgyi zoltánnál, a fővárosi tanács elnökénél.

a vendégek megismerkedtek a fővárosi pártszervezetek munkájának tapasztalataival, tanulmányozták több fővárosi üzemi és társadalmi szervezet tevékenységét. megtekintették budapest nevezetességeit. ellátogattak fejér megyébe, ahol herczeg károly, az mszmp kb tagja, a fejér megyei pártbizottság első titkára tájékoztatta a vendégeket a megye helyzetéről. a megbeszéléseken és a fővárosi dolgozók képviselőivel történt találkozásokon az egyiptomi küldöttség tájékoztatást adott az arab szocialista unió kairói szervezetének munkájáról, az egyiptomi fővárosi dolgozók életéről. az őszinte, baráti hangnemben lefolyt megbeszélések és találkozók hozzájárultak a két fővárosi politikai szervezetek közötti kapcsolatok megteremtéséhez, a magyar és az egyiptomi nép barátságának erősítéséhez.

az aszu kairói küldöttsége pénteken elutazott budapestre. a delegációt a ferihegyi repülőtéren katona imre bucsuztatta. az elutazásnál jelen volt hassan a.s.kamel, a budapesti egyiptomi nagykövetség ideiglenes ügyvivője és a nagykövetség több munkatársa./mti/

22.15/ok

- 65 -

M-22²⁵

bb.86. a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától zárásig

ok la

1973. augusztus 31.

- 79. vdk filmelőadás
- 80. magyar-vietnami gyűlés verőcén
- 81. időjárásjelentés
- 82. lovaskocsit ütött el....
- 83. bálint józsef nyilatkozata
- 84. pest megyei békekonzferencia
- 85. elutazott az aszu delegációja
- 86. hírjegyzék

-...-

/mti/

- v é g e -

22.20/ok

- 66 -

készít az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztő: lakatos ernőébet

M. 22.15